

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

MAYIS - HAZİRAN 2007

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

Sahibi

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Ahmet DEVİREN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Altan İLTER

Yazı Kurulu
Altan İLTER
Ahmet DEVİREN
Mevlüt ÖKSÜZOĞLU
Mehmet ERGÖNÜL
Osman Sulhi AKSU

Teknik Yönetmen
Ömer ÖZTÜRK

Yönetim Adresi:
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği
Hoşdere Caddesi, Akasya Apt. No: 41-2 A
Y. Ayrancı / ANKARA
Tel: (0 312) 426 75 90 Faks: (0 312) 354 78 38

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği,
PTT 101843 no.lu Çek Hesabı
T.C. Ziraat Bankası Ankara Yenışehir Şubesi
Hesap No: 39775168-5002

Gönderilen yazılar yayımlansın, yayımlanmasın
iade edilmez ve telif ücreti ödenmez.

Bu dergide yayımlanan yazılardaki fikirler
yazarlarına aittir.

Dergimiz Basın Meslek İlkelerine uymaya söz
vermiştir.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi, Ankara Valiliği'nin
12.09.1991 gün ve 8202 yazıları ile ayda bir çıkar.

Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yıl: 17 Sayı: 185 - 186
MAYIS-HAZİRAN 2007 Baskı Tarihi:/7/2007

Grafik&Tasarım: **Mehmet Akif Aldoğan**
0 532 418 19 22

Baskı : **HAS-SOY Matbaacılık Bas. Tas. Tan. Ltd. Şti.**
Kazım Karabekir Cad. 95/60 İskitler-ANK.
Tel : 0 312 341 59 94 / 384 03 04

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi muhabirleri:

Suat UYANIK : Ağın
Ahmet SAMUR : İstanbul

Ön kapak : İsmail Nazım BEYDEMİR

SAYFA

İÇİNDEKİLER

3-5Laiklik Nedir, Ne Değildir? Nuri ONAT
5 Ağın (Şiir) İsmail Nazım BEYDEMİR
6Eski Vahşen'den Anılar ve İzlenimler Mehmet ÇATALTAŞ
7 Ağın Sevgisi (Şiir) İsmail Nazım BEYDEMİR
8-10Bir Mehmet Kabasakal Vardı... Hüseyin KABASAKAL
11Maniler Av. Fikret MEMİŞOĞLU
121971 Yılından Bugüne Ağın Köprüsü Mehmet BALTACI
13-16İki Ağın Âşışını Daha Yitirdik Altan İLTER
17 Ağın (Şiir) Zeki İKİNCİ
17Kim Dinler Beni (Şiir) Ahmet SAMUR
18-21Kadınlarımız... Yaşar ÖZTÜRK
22 Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Günerkan AYDOĞMUŞ
23-24 Ağın'a Özlem Aytekin AYDIN
25 Ağın Köprüsü Üzerine Mehmet SELÇUK
26-27Şarap Kültürü
28Yazarlarımızı Tanıyalım
29Fıkralar Mehmet ORHAN
30Haberler
31-32Doğumlar-Evlenmeler-Ölümler

LAİKLİK NEDİR, NE DEĞİLDİR?

Nuri ONAT

Bir yıldır tartışılan, daha uzun süre de gündemde kalacağına benzeyen laiklik konusu, gene gereken ilgiyi görüyor. Kimileri, hemen kaleme sarılıyor, kimileri de açık oturumlara koşuyorlar. Sanki laiklik, Türkiye için yeni kavrammış gibi davranılıyor. Sanki bu ülke, otuz yıldan çok bir zaman laiklikle yönetilmemiş, uluslar arasında saygınlık kazanmamış... Gerçekte bu tartışmalar, düşün yaşamındaki sağlığı gösterir. Ama gerçekleri kabullenmek koşuluyla. Hep kendi bildiğimizin doğru olduğunu istemek de ne oluyor? İşte bu kötü.

Bu konuda ben de bir şeyler karalamak istedim. Şimdi size bu karalamayı sunuyorum. Bir tartışma başlatılırsa, buna da sevinirim. Çünkü böylece, kavram olarak, uygulama yönünden konu daha da aydınlığa kavuşur, kanısındayım.

Laiklik, demokrasiden de önce vardı, eski Yunan'da. Daha doğrusu eski Yunan'ın düşün merkezi olan Atina'da. Şimdi bir de laiklik mi demokrasiden, yoksa demokrasi mi laiklikten çıkmıştır sorusu gerekmez. Çünkü konu yumurta mı tavuktan yoksa tavuk mu yumurtadan çıkmıştır, tekerlemesine benzemiyor. Demokrasi var olabilmek için laikliğe yaslanmak zorundadır. Demokrasi gelişmiş biçimiyle ince hesaplara dayanan bir rejimdir. Ortamı hazır değilse, bakımsızlıktan kurumaya yüz tutan bir fidan gibi hemen solar, laçka olur. Demokrasi, yaşama şansını laikliğin gücüne borçludur.

Demokrasinin temel koşulları olan düşünceye saygı, her türlü özgürlüğe bağlı, anlaşma, uyuşma, ödün ve en küçük azınlıkların bile sözlerinin geçerli olması, egemenlik hakkının koşulsuz ve bağlantısız kullanılması ve kutsallığının benimsenmesi, ancak ve ancak laikliğin egemen olduğu ortamlar için söz konusudur. Laiklik olmadan, o soylu görüşü benimsenmeden demokrasiye geçilemez.

Bizdeki bocalamanın başlıca nedeni, laikliği gerçek boyutlarıyla kavrayamamış olmamızdan kaynaklanıyor. Bunu açıklıkla, içtenlikle belirtmemiz gerekir. Bizim sağ partilerin hepsi de bir yerde açık verirler. Çünkü ya laikliği benimsemişlerdir ya da kamu önünde durumu kurtarmak için laik görünmektedirler. Unutmayalım ki, bir zamanlar solculuk da öyleydi. Ortanın Solu, Moskova'nın yolu olarak gösterilmişti. Bunu böyle sananlar bugün de var mıdır dersiniz?

Altı yüzyılı Tanrının yeryüzündeki vekillerinin yönetiminde yaşadık. Bunlar tanrısalığı temsil ediyorlardı. Hepsi de Tanrının yeryüzündeki gölgeleriydi. Ne kazandırdılar bize? Bir Atatürk çıkarıp iktidarı koşulsuz ve bağlantısız halka vermeseydik nice olurdu halimiz... Bunu hiç düşündük mü, düşünüyor muyuz?

Dinin kutsallığına gölge düşüren, bir ticaret malı gibi pazara çıkarmalara ne diyelim, bilmem ki... Buna hakkımız var mı? Bundan daha büyük günah olur mu? İnsan gibi giyinmek varken, bir sürü tazeyi umacı kılığında İstanbul sokaklarına salmak neyin nesi. Bununla neyin murat edildiğini söyler misiniz? Sizin demokrasi anlayışınız bu ise, vay bu ulusun başına geleceklere... Biz, Ay'da ya da Merih'te yaşamıyoruz. Bizden başka uluslar da var. Onlardan utanmıyor muyuz? Uygur uluslar içinde de öyle soytarlıklar var mı, varsa gösterir misiniz?

Laiklik deyimi, eski Yunancadaki "Laikos" sözcüğünden geliyormuş. Anlamı da, din adamı olmayan tüm kalabalıkları kapsıyormuş. Buna göre eski Yunan'da iki sınıf bulunuyormuş. Bunlardan birisi "Laikos" öteki ise din adamı anlamına "Kleros." Yunanistan'daki Atina kent sitesini oluşturan bu iki sınıf her zaman barış içinde yaşamışlar. Hazret-i İsa'nın dediği gibi her zaman bu iki sınıf, yan yana ve birbirine destek olarak yaşamışlar ve Yunan uygarlığını böyle oluşturmuşlar. Bu uygulama İsa Peygamber'den önce de vardı.

Bu derginin bundan önceki sayılarından birinde "Demokrasi Kültürü" başlıklı bir yazı yazmıştım. O yazıda, demokrasinin temelini Atina'da atıldığını söylemiştim. Bu temel atılmadan önce de bu "Kleroslu", "Laikoslu" toplum yapısı egemendi herhalde. O zaman ki Yunanistan'da her olayın, her olgunun birkaç tanrısı vardı. Her erdem, her kötülüğün de tanrıları vardı. Böylece bu tanrıların sayısı bine değin çıkmıştır. Elbette ki "Kleros"un sayısı da çokçaydı. Bu nedenle yüzyıllarca varlıklarını sürdürebilmişlerdir. Ne var ki, çoktanrıçılığın üzerine gölgeler düşüncü, "Kleros" da gücünü yitirmeye başlamıştır. Hıristiyanlıktan sonra en aza inmiştir. Bu sarsılış ve yıkılıştaki Sokrates ve Platon gibi büyük Filozofların etkilerinin büyük olduğu sanılabilir.

İnsanlık Ortaçağ'a girdiğinde Avrupa, zulme dayalı, karanlık, kişiliksiz biçimde yaşıyordu. Ya insanlar Kilise'nin buyruğundan çıkmayacak, Kilisenin aleyhin-

de bir tek söz söylemeyecekler ya da yok olacaklardı. Engizyon mahkemeleri harıl harıl çalışıyor, her gün yüzlerce hatta binlerce can alıyordu. Ne Yunan'ın "Laikos"u ne de Yunan felsefesinin insancıl yanları kalmıştı. Bu dönemde demokrasinin sözü bile edilmiyordu. Çünkü böyle kavramları yüzyıllara aktaran ne kitap ne de belge vardı. Başvurulacak tek tük kitap ve belge olsa bile, bunlar da Kilisenin elindeydi. Bunlardan Bizans kitaplıklarını, müzelerini süsleyen kitapların ve belgelerin sayısı ise çok ve önemlidir.

1453'ten sonra büyük bir bölümü Avrupalıların eline geçti. Türklerin İstanbul'u almaları üzerine, bütün bu belgeler ve kitaplar tümünden Avrupa'ya kaçırıldı. Yeni çağ'ın düşün yapısını oluşturan, onun temeline harç koyan bütün bu kitaplar ve belgelerdir. Bu öyle bir oluşumdur ki, kısa sürede Avrupa'yı kaplar, biraz sonra da Amerika'ya sıçrar, daha sonra da Japonya'yı içine alır. Yalnız Osmanlı'yı ırgalamaz. Sonradan elçi olarak Avrupa'ya gidenler, yapılanları zındıklık ile nitelendirirler.

Yunan ve Latin uygarlıklarını öğrenen Avrupalılar, gözlerini açtılar ve işe koyuldular. Bin yıllık bir karanlık dönemden ayrıldılar, birbirinin peşinden Rönesans'ı, Reformasyon'u, Hümanizmi-Aydınlatma Çağı'nı yaratılar. İngiliz Magna Carta'sı, Amerikan ulusları, Birleşik Devletler Bildirisi, Büyük Fransız ürünü olan İnsanlık ve Yurttaşlık Bildirisi odak noktaları durumuna geldi. Bu oluşumlar, Avrupa'yı güçlü biçimde sarsan olaylardı. O zamana kadar güçlerini Tanrı'dan aldıklarını ileri süren imparatorluklarla, krallıklar birer birer çökmeye başladılar. Dinin yeri ile ulusal egemenliğin yerini ayrı güçler temsil edecekti, bundan böyle. Avrupa uygarlığının kapısı böyle çalınmıştır. Avrupa'nın tümü laikdir. Ne hükümetler Kilise işine, ne de Kilise devlet işine karışır. Kısacası Avrupa'da yeni bir Klerosçuluk ve Laikosçuluk başlamıştır.

Ortaçağ'daki Kleros sınıfı imparatorlara, krallara el-etek öptürmüştür. Kısaca söylersek, Laikos, yani halk, imparatorlardan en basit köylüye değin Kleros'un direktifi ile yaşamını sürdürmüştür. Yani insanlar kişiliklerinden, güven duygusundan, geçinme rahatlıklarından yoksun kalarak sürdürmüşlerdir yaşamlarını. Eğer buna yaşam denirse. Buyruğa, kurala uymayanlar, engizyon mahkemelerinin hışımına uğramışlardır.

Ortaçağ'ın, özellikle Haçlı Savaşları'nın sonlarına doğru Bizans'ı çiğneyip, ön Asya'ya yayılan Haçlılar, yönetim biçiminde hem yararlanacakları örnekleri buldular, hem zenginliklerle ilgili birçok şey öğrendiler. Bu yeni kazanımlar hızlı biçimde Avrupa'nın statüsünün değişmesinde etkili oldu. Bu sıralarda feodalite de öm-

rünü tamamlamak üzereydi.

Birer birer çöken feodalitenin yerine Avrupa'da yeni bir sınıf doğuyordu. Bu sınıf Burjuvaziydi. Bu Burjuvalar, kısa sürede çok zengin olduklarından yönetime de ağırlığını koymak istiyorlardı. Bunlarla birlikte yeni bir bilginler sınıfı da kendini duyurmaya başlamıştı. Zengin burjuvalardan destek alan yeni bilgin ve filozofların görüşleri, Avrupa'da çalkantı yarattılar. Bu çalkantılar, kısa sürede krallarla, imparatorları şaşkına çevirmişti. Üstelik yandaşlarını da.

Burjuvalar, ne kralın, ne imparatorun, ne de Kleros'un buyruğuna girmek istemiyorlardı. Bu konuda Laikos'u da yanlarına aldılar. Avrupa, yeni bir oluşumun sancılarını çekiyor, duruma umar arıyordu. Ama, her şey nafileydi. Çünkü ok yaydan ya çıkmıştı ya da çıkıyordu. Tanrısallık zırhına bürünenlerin ayakları suya ermişti. Artık bunları devirmenin ya da yola getirmenin zamanı gelmişti. Yukarıda anlattığımız gibi, devrimler birbirini izledi ve bugünkü Avrupa'nın temelleri atılıyordu. Öte yandan filozoflarla bilginlerin sürekli Laikos'u uyarması, yeni akımın çoğunluğunu çok yukarılara çekiyordu. Bu, önüne geçeni süpürüp götüren bir sel, bir tufandı.

Krallarla, imparatorların hiç de bir özellikleri yoktu. Gerçekte böyle olduklarından tanrısallığa sığınıyorlardı. İktidarlarının tanrısallık olduğu bir yalandan başka bir şey değildi. Öyle ise bunların yönetimi zorbalığa dayandığından, bunlar yıkılmalıydı. Bu görüş zamanla güç kazandı. Yönetimler de meşru olmayan bu adamlardan alınarak yönetimin meşru sahibi olan Laikos'a, yani halka verildi.

Laikliğin bir din konusu değil, bir iktidar konusu olduğu anlaşılıyordu. Laiklik ve demokrasi Avrupa'da böyle çetin süreçlerden geçerek bugünkü olgunluğuna kavuşmuştur. Bu konunun başka bir yorumu yoktur, olamaz da. Laiklik, toplumsal nitelikli bir iktidar sorunudur. Dinle imanla hiçbir ilgisi yoktur. Laiklik dine saygılıdır; tutsak değildir. Halk yönetimi başka, dinin uğraş alanı başkadır.

Şimdi gelelim laikliğin ne olup ne olmadığına;

1- Laiklik, bir ortam konusu olduğundan, bu olmadan demokrasi de olmaz. Bize öyle geliyor ki, hâlâ laikliği dinle karıştırıyor, bunun sıkıntısını çekiyoruz.

2- "Ben laikim" diyebilen kişi, bütün dinlere saygılıdır, kendisine de saygılı olunmasını bekler.

3- Laiklik yüzyıllarca savaşarak kazanılmıştır. Kapının önünde ve çömlek içinde hazır bulunmamıştır.

4- Laiklik, uygarlığa ve demokrasiye kaynaklık eden evrensel bir kavramdır.

5- Laiklik insanlık onuru kaynağıdır da.

6- Laiklik, herkese kazandığı kadarını vermek ister, çapula izin vermez.

7- Laiklik, bir halk yönetimine dönüşürse, doğacak rejim demokrasidir.

Hiç kitap okumadan, bir tutamcık bilgisi olmadan yorumlar yapılıyorsa, laiklik küçümseniyorsa, hem demokrasiye darbe vuruluyor, hem insanlıktan uzaklaşıyor demektir. Hele şu görüşe bakın: “Laik olan, Müslüman olamaz” diyor. Bu kafa ile bu görüşle demokrasi benimsenir mi? Bu kafa ile bu görüşle insan olunur mu? Kişi, hem laik olduğunu söylüyor, hem de İslamın koşullarını yerine getiriyorsa neden Müslüman olamazmış? Doğrusu anlaşılır değil. Sen Tanrı mısın ki böyle kararlar veriyorsun? Sen rahip misin, sen Pierre L’ Ermite misin? Hani İslamda ruhban sınıfı yoktu. Bu ne rezalettir.

O çok güvendiğin kalabalıkların sonsuza dek yalanlarına, düzmecelerine, safsatalarına inanacağını sanıyorsan, aldanıyorsun. Bir gün gelecek, “Yahu bu bizim çocuklar nerede kaldılar? Hiç sesleri çıkmıyor” diyerek şaşkınlılaşacaksınız. Bu böyle biline.

1- Laiklik din düşmanlığı değildir.

2- Laiklik Batıcı değildir. Halk iktidarının kavgası yeryüzünün her yerinde verilmiştir, verilmektedir.

3- Kimi çevrelerde laik, kimi çevrelerde antilaik olmak, laikliği yerine göre bir mal gibi kullanmak bir beceri değildir. Belki ikiyüzlülüktür. Kişilikten yoksunluğun belirtisidir, örneğidir, hem kendine, hem çevre halkına saygısızlıktır. Yoksa bir beceriklilik sayılmamalıdır. Böyle davrananların en sonunda ipliği pazara çıkar.

Bu açıklamalardan sonra laikliği tanımlayabiliriz. Laiklik, en kısa ve kesin tanımıyla din ile sivil yönetimi birbirinden ayırmaktır. Ne dinin devlet işine, ne devletin din işine karışmasını önlemeye yarayan bir uygarlık davranışıdır.

Bu tanıma göre laiklik, ne sekülerizmdir, ne de hoşgörüdür. Eski Yunan’dan bu yana insanlık, demokrasi ve laiklikle tanışmaktadır. Yalnız laikliğin önemsenmediği dönemlerde demokrasi rafa kaldırılmıştır. Yani toplumlar kaosa sürüklenmiştir.

Şunu kesin olarak kabul etmek zorundayız: Laiklik de demokrasi de uygarlık yolunda bir düzeyi tutturabilmiş uluslara özgü kavramlardır.

Laik yaşamlar dilerim hepinize. Haydi hoşça kalın.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi-12/94

AĞIN

İsmail Nazım BEYDEMİR

Bir vadi boyuna gelmiş yerleşmiş,
Burcu güller gibi kokarsın Ağın,
Şirinsin, her gören böyle söylemiş
Gurbette burnumda tütersin Ağın.

Bol bahçen-bağınla gönül açarsın,
Baharda bin türlü koku saçarsın,
Gençlerine deme, “benden kaçarsın”
İşsizlikten senden gideriz Ağın.

Gurbette adını söyleyen çoktur,
Senden su içip de unutan yoktur,
Bizi senden kovan zehirli oktur,
Kulakta şırıltın akmakta Ağın.

Yavrular gurbette saçını aklar,
Adını anmakta bütün dudaklar,
Bin diller susarak binbir sır saklar,
Hepsi anıların tutmakta Ağın.

Yavruların, küsme, sana gelecek,
Sen gönül bağısın, iyi bilecek,
Kara perçinini ak eyleyecek,
Dede-nene olup koşarlar Ağın.

Toprağın apaktır, ak alın gibi,
Osmanbaşı sana nişanlın gibi,
Hekâmat kuzeyde gül dalın gibi,
Aluşağı başına çıkarsın Ağın.

Kışlarda kuş uçmaz, kervan aşırılmaz,
Yazın seni gören nasıl şaşırılmaz,
Bir cennet bağısın, suyu taşırılmaz,
Senden çok aydınlık çıkmakta Ağın.

Güzelsin, şirinsin, pek çoktur derdin,
Her yana karanfil-gülleri serdin,
İsmail, gönlünü Ağın’a verdin,
Bu sevgin içimi sıkmakta Ağın.

(13 Mayıs 1950, Ağın)

ESKİ VAHŞEN'DEN ANILAR ve İZLENİMLER

Mehmet ÇATALTAŞ

Ben Vahşen'den 7 yaşında, 1921 yılı sonlarında ayrıldım. Vahşen'i eşkıya bastığı zaman 6 yaşında olduğumu tahmin ediyorum. Bu olayı acı anılarımdan birincisi olduğu için çok iyi biliyorum.

İkinci anım ise; evin önündeki bahçede bir gün önce ettiğim otu, ertesi gün getirip anam ineği sağarken, ineğin önüne dökmem ve Musagilin avluda mahallenin diğer danaları ile yatan danamızı da beslemek için getirip o ottan yedirmem sonucu, varcıklı olan otlardan her ikisinin de ölmesi olmuştur.

1931 yılında okul tatilini geçirmek üzere ilk kez döndüğüm Vahşen'de; mukaddes varlıklardan hemen sonra gelen halam Hacce'ye, anam diye bildiğim neneliğime ve diğer sevdiğime kavuşmak, büyük mutluluğumun iki ayını geçirmem olmuştur. Burada değinmek istediğim üçüncü acı anım ise, genç yaşta bizleri derin acılarla baş başa bırakıp sonsuzluğa uçan halamın haberini alışımdır.

Ondan sonra birkaç kez Vahşen'e gittimse de hiçbir mutluluk duyamadım. Hele elli sene öncesine oranla sevgili Vahşen'imizin bugünkü harap hali!

Son 1968 sonbaharında gittiğim Şenpınar'da, pınarların akışından başka şenlik görmedim. Son gidişimde Hakko'da sekide komşularla otururken rahmetli Hüseyin Ağabey'in duvar yapmasını anlattılar. Kendisi de orada idi. Çamur harçlı taş duvar yaparken baldızı Şadiye Hanım da taş ve harç veriyormuş. Duvar biraz yükselmiş, kendisi duvarın üstüne çıkmış ve işe devam etmiş:

“Şadiye anam, daş...”, “Şadiye anam, harç...”

Diye tekrarlayıp dururken duvarın yıkılacağını sezmiş, bu sefer de “Şadiye anam gaç” demek zorunluluğunda kalmış. Bunu anlatıp gülenlere, Hüseyin Ağabey: “Ula yavrum, ben tuğla ustasıyım, beton ustasıyım, ıhın karşuzda mühendis var ona sorun; tuğla ve beton ustası, çamur harçlı taş duvar yapabilir mi?”

Birkaç gün sonra Ağın'dan İstanbul'a döneceğimi haber almış. Heybeye büyük bir karpuz koymuş, getirdi. Mehmet Bey, bunu yolda yersin dedi. Çok teşekkür ettikten sonra:

“Hüseyin Ağabey, bu karpuz hatun buduna da

benziyor, kurtluk'a da dedim.

- Ne niyetle yersen o olsun, dedi.

Bunlar Vahşenimizin renkli simaları idi. Rahmetle anarım. Ruhları şad olsun.

Rahmetli Hüseyin Ağabey'in köyden bir kıza tutkusu vardır. Genellikle köyümüz gençlerinin olagelen kaderi; bu gençlerin evlenip mutluluğa ermelerini engeller. Başka köylerden evlenirler.

İlkbahar sonralarından bir gün. Akşam su nöbeti Hüseyin Ağabey'e gelmiştir. Kürek omuzunda öte pınarlardan harkları, gavarları aç aç Venköyü'ne yaklaşır.

Öte yandan günlük yorucu işlerinden dönerken bağından bahçesinden ot, tut, mişmiş halburlarıyla köye dönmekte olan birkaç kadın ve kız; halburlarını Venköyü Puharı'nın çevresine sıralamış, örtülerini omuzlarına atarak avuç avuç buz gibi suyu içip, yüzlerini yıkayarak serinlemektedirler.

Hüseyin Ağabey bu bayanlara görünmeden çömelir, bir bahçe duvarına sırtını dayar, sigarasını yakar. Bu anda kendisini yüreğinden yaralayan bir türkü işitir:

“Oğlandır, özü bilmez,
Cahildir, sözü bilmez,
İçer bulanık suyu,
Çeşmenin gözü bilmez.”

Akşam yaklaşmıştır. Kızlar, gelinler pınar başından kalkar, çuvallarını halburlarını başlarına koyar, ellerinde iğleri, çorap örgüleri, eğire, öre köyün yolunu tutarlar. Bu anda Hüseyin Ağabey ayağa kalkar:

- He gız he, türküyü çok doğru söyledin. Şoo pınarın gözünden içmedim de, bu harktan akan bulanık suyu içtim, demesi ile türküyü söyleyen eski tutkulusundan:

- Seni Moskof seni, bizi dinledin he, demesi ile omuzuna hafif bir yumruk yer.

Hüseyin Ağabey bu tatlı karşılık üzerine:

- Vur gız vur, tek elin bana değsin de, öldür beni, der.

AĞIN SEVGİSİ

İsmail Nazım BEYDEMİR

Adın nerde geçse, seni överim,
Seni pisleyeni, tutar döverim,
Köy ve dağlarınla, seni severim,
Gül kokunu esans edem tütürem.

Koşa koşa, sana gelem Ağın'ım,
Coşa coşa, sana gelem Ağın'ım.

Anım tüter, toprağında taşında,
Duygu kokar, yağmurunda yaşında,
Bir bahar sabahı, Osmanbaşı'nda,
Kuzu'n olam, çağalara güttürem.

Seve seve, sana gelem Ağın'ım,
Öve öve, sana gelem Ağın'ım.

Üşüyen ayağın, tırnağı olam,
Su içen ağızın, bardağı olam,
Sevinen gönülün, çardağı olam,
Yüksek ayvanlarda, türkü tutturam.

Gülem güle, sana gelem Ağın'ım,
Ölem ölem, sana gelem Ağın'ım.

Bağdamında, üzümlerin yemişim,
Garığışda, gıl çoraplar giymişim,
Dinklerinde, bulgur-döğme döğmüşüm,
Garık olam, kıskaların diktirem.

Bile bile, sana gelem Ağın'ım,
Beni dile, sana gelem Ağın'ım.

Tüm yörenin, durumunu yoklayam,
İlkbaharda, navrez-nergiz toplayam,
Sıcak ekmek gibi, seni koklayam,
Özlemim şu; seni mutlu ettirem

Koşa koşa, sana gelem Ağın'ım,
Mutlu yaşa, sana gelem Ağın'ım.

Tüm köylerin, sıra sıra gezinem,
O eski yollarda, eşşeğe binem,
Köylü dostlarımın, evine inem,
Ölmüşlere bol, rahmetler ettirem.

Dağdan inip, sana gelem Ağın'ım,
Ata binip, sana gelem Ağın'ım.

Kuşlar gibi, havaların çıkaydım,
Uzaydan tüm, yöremize bakaydım,
Irmak olup, orta yerden akaydım,
Bağları sulayıp, üzüm yettirem.

Bile bile, sana gelem Ağın'ım,
Güle güle, sana gelem Ağın'ım.

Ben İ. NAZIM, senin eski çağanım,
Yağmur gibi, tüm yörene yağanım,
Yavan ekmeklere azık, soğanım,
Dümen olup, gelişime çektirem.

Bilem bilem, sana gelem Ağın'ım,
Kirin silem, sana gelem Ağın'ım.

BİR MEHMET KABASAKAL VARDI...

Hüseyin KABASAKAL

(Geçen sayıdan devam)

C. DEĞİŞMEYEN ALINYAZISI

1. Gizlenmek İstenen Ölüm:

Amcamın alinyazısı belli olmuştu. Sonuç, kendisi ve ev halkınca biliniyordu. Ağın'dan bana gönderilen mektuplarda, önce onun yazısını arıyordum.

Hemen her mektupta iyimser hava estiren yazıları bulunuyordu. Ancak, her mektupta bu yazıların belli ölçüde kısaldığını görüyor, düşünce ve yazma gücünün, dolayısıyla sağlığının kritik noktaya doğru düşüşte olduğunu kestiriyordum. 26 Mart 1936 tarihinde gelen mektubun amcama ayrılmış bölümündeki yazılarda, içerik ve yazı biçimi bakımından amcamın deyişi ve yazış yöntemine benzemeyen bir aykırılık vardı. İyice incelediğimde ustaca bir taklit yapıldığını anlamakla birlikte, mukadder sonucun gelmiş olduğuna da inanmıştım.

Bu sonucu benden saklama çabasına Ahmet, Osman ve Mahmut'un karaladığı yazılar da katılmıştı. Ne garip bir rastlantı ki, ilk çocuk Mahmut'un ölümünü, çocukluk içgüdümle ben de maskeleyemeye çalışmak için amcama, çocuk el ve ayak resimleri çizerek göndermiştim.

Amcam 6 Mart 1936'da ölmüş, Kıra'daki aile mezarlığına gömülmüştür. Böylece onu mutlu olmaktan yoksun bırakan acıları son bulmuştur.

2. Sel Gider Kum Kalır:

Ölüm, amcam için bir kurtuluş olmuştur. Çünkü İstanbul'dan ayrılmadan önce bile bitkin durumdaydı. Onun bu kadar dayanabilmesi, yapısının sağlamlığından ileri gelmiştir. Ölüm, doğa kanunlarından değişmez olan bir sonuçtur. Geride kalanlar için unutulmayan bir ızdırıp kaynağıdır. Hele, ölen amcam gibi, otuz bir yaşında, yaşama doymamış bir genç olursa!..

Bu tarihte teyzem yirmi altı, Mahmut dört

(gerçekte yedi), Hatice üç, Ali de iki yaşındaydı. Ölenler gitmişler, geride kalanlar yaşamın yönlendirdiği düzenleri kurmuşlardı. Teyzem, 1944 yılında beyninde başlayan bir rahatsızlığa yakalanmış, 9 Haziran 1955 tarihinde yaşamını yitirmişti.

Eşinin acılarının etkilediği talihsiz teyzemin bakımının ağır yükünü, çocuk yaşta yüklenen Hatice'nin ve gelini Nuriye'nin özveriden oluşan çabaları, her türlü takdirin üstünde olmuştu.

Buraya kadar ki satırlarda Mehmet Kabasakal ailesinin çileli özgeçmişini, özet de olsa yansıtabilirdimse, önemli bir görevi yerine getirmenin mutluluğunu duyacağım.

28 Mart 1995

Hüseyin Kabasakal

İKİNCİ BÖLÜM¹

A. ASKERLİĞE BAKIŞ AÇISINDAN SEVKİYAT

1. Ağın'dan Ayrılış:

3 Ekim 1926'da Ağın'dan ayrılarak Kemaliye'ye vardık. 6 Ekim 1926 Pazar günü de buradan hareket ettik. Arapkir'e kadar ağır çantamı taşımaktan çok yoruldu. Yorgunluk ve hamlama çok etkili olmuştu. Ne ise Arapkir'e ulaştım. Üç gün ağabeyimin (Mustafa Kabasakal) yanında dindim.

9 Ekim 1926'da Arapkir'den de yola çıktık. Amacımız bugün Keban'a ulaşmaktı. Zorlukla Keban'a vardık. Akşam üzeri caminin odasında tıkkış tıkkış yattık. İşte askerliğin başlangıcı o gündü. Sabahleyin hareketimiz kararlaştırılmıştı.

Ertesi gün, elli yedi kişilik sevkiyat (yollama) grubu yola çıkarak Çakmak'a geldik. Orada davar komunda yattık. Ertesi günü öğle sırasında Elazığ'a ulaştık, bütün anlamıyla asker olduk. Belgelerimizde "Van sınırı"na gönderilmemiz yazılmıştı. Bu sorun beni ürkütmüştü. Çünkü ayaklarım ka-

¹ Bundan sonraki bölümler, tümüyle Mehmet Kabasakal tarafından yazılmıştır. (H.K.)

barmıştı.

Bu duruma bir çare bulmak için hasta listesine yazıldım. Hastaneye yattığım gün Kemaliye grubu hareket etmişti. Hastanede iki gün yattım. Taburcu olduktan sonra on gün Elazığ'da gezdim. Bundan sonra yine sevkıyata katılarak Diyarbakır yolunu tuttuk. Köhenk denilen konağa geldik. Köhenk'in Pınarbaşı, gerçekten adına yakışacak kadar tanınmıştı. Köhenk de güzel bir köydü.

O gün çok rahat etmiştik. Ertesi sabah yola çıkarak kolayca Kezin Hanı'na geldik, ahır sekisinde hasır üzerinde yattık.

Beni umutsuzluk sarmıştı. Ertesi gün, hareket ederek Ergani Madeni'ne vardık. Burası gerçekten büyük bir kentti. İkinci Kemaliye diyebilirim. Ancak, suları maden karışığı, içilme niteliği çok az. Burada bir gün dinlenerek ertesi gün yola çıktık ve o gün Osmaniye'ye ulaştık. Düz ovaya kurulmuş olan bu kent, oldukça ucuzdu. Burada kuru toprak üzerinde, tozlar içinde yattık. Ertesi sabah buradan hareket ettik. Bu konakta bir damla su bulamadık. "Başa gelen çekilir, hayırlısı budur" diyerek birbirimizi avuttuk.

2. Hedik:

.....Bin türlü sıkıntılar ve zorluklarla adı geçen (?) dağın dibinde bir köye geldik. Yine evlere dağıtıldık. Artık işimiz boğazımıza hizmet, kar tepmek, dağları aşmaktı. Kürtler bu dağları aşmak için "Hedik" denilen bir alet kullanıyorlardı. Bu alet, insanın karda batmadan yürütmesini sağlıyordu. Böylece Kürtlerin durumunu öğreniyorduk.

28 Aralık 1926 günü hava çok soğuktu. Karnımız doymuyor, sürekli su içiyorduk. Acaba, neden yirmi gündür karnımıza sıcak yemek girmemiş, soğuk, bit, rahatlıktan yoksunluk ve yola devam zorunluluğu içindeydik?

Kar, inatla durmadan yağıyor. Sabahleyin yine çaresiz hareket ettik. Masallardaki gibi, az gittik, uz gittik, dere tepe düz gittik, bir de baktık ki, bir çuvaldız boyunda yol gitmişiz. Çölemerik'ten

(Hakkâri) Beytüşşebap'a on günde ulaştık. Ancak, emdiğimiz süt burnumuzdan geldi. Bu bölgeler bir ölçüde iyiydi. Bağ ve bahçeleri vardı. Suları tanınmıştı. Beytüşşebap, kuramsal olarak bir kentmiş gibi kabul edilebilir; ancak bir yıkık kiliseden başka bir şeyi yoktur. Tabur komutanı Ergi ilçesindeydi. Bir Malatya tütün paketi beş kuruştur. Bu kafa, daha neler görecekti. Tütünsüzlük dış etlerimi şişirdi. Zorda kalarak bir paket aldım. Ah çekerek deftere yazıyorum.

3. Yolculuk Devam Ediyor:

1 Ocak 1927, Cuma günü buradan ayrıldık. Hava çok güzeldi. Rastgeldiğimiz Kürt köylerinden ekmek alıyorduk. Çünkü ne tayın (ekmek) var, ne karavana... Tam anlamıyla bir dilenci olduk. Ulaştığımız Kespaç Köyü'nde çok rahat etmiştik. Ancak, yine de karnımızda imansız dağın sıtması vardı. Eğer bu dağı aşarsak, en birinci asker olacağız!..

Bugün yolumuz düz ve rahattı. O gün, şen şakarak yolculuğumuzu sürdürdük ve o dağın altındaki köye, Virangon'a ulaştık. Ertesi gün hareket ettik. Ejderhaya benzettiğim bu dağa, duman (sis) çöktü. Dağın yamacında tırmanırken yükseklerden kopan çığ dört kişiyi altına aldı. Eyvah, ölüm önümüzdeydi. Ağlaşarak kar yığını altındaki dört arkadaşımızı kurtardık. Bunlar Ömer, Mustafa, İsa ve Andirili Mehmet idi.

Moralimiz bozulmuştu. Geri döndük, bir gün önce kaldığımız köye vardık; yine evlere dağıtıldık. Ertesi gün erkence yola çıktık. Çünkü izlerden yürüdük. Dağın tepesine çıktığımızda sanki devler saldırıyordu. Bir tipi ki, göz gözü görmüyor. Önündekini kaybettinmi Tanrı korusun boğulur giderdin. Burada kfile üç bölündü: Birinci, ikinci, üçüncü grup.

Gruplar yarımşar saat aralıklarla yürüyeceklerdi. Birinci grup, yok olursa ikinci ile üçüncü gruplar haberleşerek kurtulma çareleri arayacaklardı. Ne ise, güçlük ve sıkıntıyla bu tehlikeyi de savuş-

² Amcamın defterinin bu bölümünde kopukluk var. Diyarbakır - Van-Başkale-Hakkâri arası yolculuğuna ait anıları yok. Dolayısıyla kalan kısımlar sürdürülecektir. (H.K.)

turduk. Birkaç yönden kurtulduğumuza şükrettik. Dağı aştıktan sonra yaz havasıyla karşılaştık. Genellikle, kurbanlar vaat etmiştik.

Geldiğimiz bölgede hiç kar yoktu. Yarım saatlik uzaklıkta bir köye geldik. Taburumuz bu köye yarım saat (2.5 km) uzaklıkta imiş. Geceyi bu köyde geçirdik. Sabahleyin sevinçle Kerur'a geldik. Tanrı'ya şükür, tabura katılınca bir aylık sıkıntılarımızı giderdiler. Tıraş ettiler, tayın ve karavana verdiler. Çevresi, kapısı, penceresi açık bir Kürt evine kapattılar. Gecenin soğuğu nedeniyle sabaha kadar titremektense, ateş yakarak karşısında oturmayı yeğledik. Sabaha karşı bulduğumuz kulübede bir yangın çıktı. Ancak, Kemaliye uşağının çabası sonunda yangın söndürüldü. O gün hava soğuktu, çamaşır yıkadık. Üzerimizdeki bitlerden iki aylık öcümüzü aldık. Kaynattık, yıkadık, temizlendik. İkinci sırasında elbise ve potinlerimizi giydik. Bölüklere dağıtıldık. İşte bugün gerçek asker olmuştuk.

6 Ocak 1927, Çarşamba. Bu köyde gözüme çarpan durum pislikti...

B. NORMAL BİRLİK YAŞAMI

1. Taburumuz:

7 Ocak 1927'de taburumuzun malı olmuştuk. Otuz kişilik taburumuzu yine bir kulübeye kapattılar. Çünkü taburun düzenli bir kışlası yoktu.

Sabahleyin köyün dışındaki bir çeşmede yıkandıktan sonra karavanadaki çorbamızı içtik. Askerlik yaşamına alışıyoruz. Ancak, bizi üzen nokta arkadaşlarımızdan ayrılmış olmaktı. Erleri dört bölüğe dağıtmışlardı.

Bizim bölüğe, kendi köyümden kimse düşmedi. Birlikte geldiğimiz kafileden dokuz kişi, üçüncü bölüğe düşmüştü. Bölüğümüz, taburun en seçkin birliğiydi. Bölüğümüzün konuş yeri "Aşuta" idi. Bölükler, taburun yanına getiriliyordu. Bizden sadece dokuz kişiyi Aşuta'ya gönderdiler. Ben bu dokuz kişi arasındaydım.

Artık, Kerur'da başboş dolaşıyorduk. Bu durum, yirmi gün sürdü. 30 Ocak 1927, Çarşamba

günü bölük geldi. Bize silah ve donatım da vererek tam bir er durumuna soktular.

Askerlik görevlerini öğrenmek, bizim için bir borçtu. Bakalım daha neler göreceğiz.

2. Koğuştaki Durumumuz:

Erlere çok düzenliydi. Her iş, titiz bir düzen içinde yürütülüyordu. Tüfekler kavak ağacından yapılmış bir tahtaya dizilmiş; her erin fişeği başucundaki bir kazığa asılmıştı. Memleket anısı çantalar da yastık olarak kullanılıyordu.

Bölüğe katıldığım sırada birkaç hemşeri olduğumuz halde, bana bir gariplik gelmişti. Hayalimde şaşılacak bir dünya içindeydim. Düşünüyordum, herkes bir ananın çocuğu iken; anasını, babasını, çoluk çocuğunu, yurdunu yuvasını bırakmış; bunca dağları aşarak bu uzak memleketlere düşmüştü. Bu tür düşüncelerle akşam olurdu. Kimi ağlar, kimi oynar, kimi de benim gibi düşünürdü.

Herhalde düşünenler, parasızlardı ki, günlerce yollar, dağlar aşarak gelen Kemaliyelilerdi. Kimi zaman da acılar ve üzüntülerimizin yasını yaşırdık. Saat: 21.00'de yatarız, tatlı uykuda iken haydi nöbete diye uyandırılırdık. Karda, tipide çaresiz kalkar, bir saatlik nöbeti bekler, koğuşa dönerdik. Bu durum benim için beş gün sürdü. Sonra ambara geçtim. Ben kurtulmuşum ama arkadaşlarım aynı biçimde görevlerini sürdürmekteydiler.

Sabahları eğitim, akşam üzeri odun kırma gibi angarya işler yapılıyordu. Benim okumuş olmam beni kurtarmıştı. Rahatım iyi ve sağlıklıydım. Ambarda görevli öbür arkadaşım değerli bir kimseydi. Adı Mehmet idi. O da benim gibi kısa boyluydu. İkimiz ambarda yuvarlanıp duruyorduk. Akşamın nasıl olduğunu bilmiyorduk.

İşimiz akşama kadar gülmek ve güldürmekti. Ancak, bütün erlerin sıkıntısı, beslenme noksanlığıydı. Ekmekler küçük, yetersiz, karavana buğday kırmaması, bizim taş lapası dediğimiz... Yediğimiz budur. İçine konan kokmuş kavurmadır. Yiyene aşkolsun!

(Devam edecek)

³ Askerden döndükten sonra bu adak yerine getirilmiş, bir koç kurban edilmişti. (H.K.)

MANİLER*

Av. Fikret MEMİŞOĞLU

Harput yolu düz olsun
İskarpınler toz olsun
Doksan dokuz yaram var
Bir de sen aç yüz olsun

Harput'tan aldım yemiş
Saraya indim iniş
Düşman bizi koluyor
Bugün gelmesin demiş

Havalar serin oldu
Sevdiğim gelin oldu
Eski çimdiğim göller
Boy vermez derin oldu

İbrikte su ılıttım
Kalburda gül kuruttum
Senin ardan düşeli
Evi barkı unuttum

İrahan mişeresi
İki kaşın arası
Kavuştuk ayrı düştük
Nedir bunun çaresi

İrahan destesiyim
Ben yârın hastasıyım
Memeler ayrı düşmüş
Ben onun ustasıyım

Kement attım dala ben
Düştüm haldan hala ben
Zannettin vaz mı geçtim
Sevdandayım hâlâ ben

Kement attım duvara
Bülbül gülü suvara
Evvel kadrım bilmedin
Şimdi bildin ne çare

Kara tavuk tepeli
Kulakları küpeli
Ömrümde bir yâr sevdim
O da benden şüpheli

Karyolada yatıyor
İpek mendil atıyor
Kardan beyaz gerdanı
Cana canlar katıyor

Kaş kara kiprik kara
Yüzüm yok gidem yâra
Yâr bana yara açtı
Altı kan üstü yara

Kemer ağır kalkmıyor
Yâr yüzüme bakmıyor
Yâr üstüne yâr sevmiş
Hiç Allah'dan korkmuyor

Kemerim yar küpem yâr
Eğil eğil öpem yâr
Uzak yoldan gelmişsin
Güllü sular serpem yâr

Keten gömlek dikerim
Kanlı yaşlar dökerim
Kimsem yok derdim bile
İçimden ah çekerim

Kır atın boynu kara
Binem gidem ılgara
Ya gelem ya gelmiyem
Ağla ey bahtı kara

Köşe başı beklerim
Vah benim emeklerim
Her aklıma geldikçe
Sızılar kemiklerim

* Harput Halk Bilgileri, Elazığ Kültür Derneği Yayınları No: 2, Elazığ 1995, Sh: 114-115

1971 YILINDAN BUGÜNE AĞIN KÖPRÜSÜ

Mehmet BALTACI

Yıl 1975... Karamağara Feribot bağlantı yolunun Keban tarafındaki 15 km'lik bağlantı yolunun Etüt-Proje çalışmalarına başladık. Niyetimiz bir yıl önceden proje hizmetlerinin bitirilerek, 1976 yılında yolun yapımına başlamaktı.

1975 yılında proje hizmetlerini tamamladık. Yol güzergâhı, Keban-Arapgir yolunun Malatya yol ayrımından yaklaşık 1 km batısından ayrılarak, Paşikli (Yedibağ) ve Dingidar (Dibekli) köylerine uğrayıp, Böğürlü Dağı'nın güney eteğinden geçip Karamağara Mevkiine ulaşan 15 km'lik bir kesimi içeriyordu.

Projenin hazırlanışındaki niyet, güzergâh üzerinde bulunan köylerin bu yoldan istifade etmesine yönelikti.

Ancak, yolun yapımı aşamasında istimlak problemlerinin çıkması nedeniyle yolun Dingidar Köyü'ne uğramadan geçirilmesi, Dingidar bağlantısının Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak kılçık bir yolla sağlanması uygun görülmüş ve proje bu yönde tadil edilmişti.

1976 Keban Barajı yolları Röleasyon projesi ödenek talebi, bu yolun 1976 yılı sonlarına doğru stabilize seviyesinde tamamlanması esas alınarak yapıldı.

Bir yandan da yolun I. Keşif Özeti hazırlanarak, yolun sene başında ihalesinin yapılabilmesi için yoğun çalışmalara başlandı. Yolun hatırladığım kadarı ile 1. Keşif Özeti 31 milyon TL' sı idi.

İhale 1976 yılı başlarında yapıldı. İhale çekişmeli bir ortamda sürdürülerek, yine hatırladığım kadarı ile % 33 tenzilatla Ağın tarafındaki kesimi inşa eden, Emek İnşaat'ta kaldı.

İdare, işin yapılabilirliği bakımından ihalenin bu firmada kalmasına memnun olmuştu. Sözleşmenin imzalanmasından sonra, müteahhit şantiye kurulması hazırlıklarına hızlı bir şekilde başladı. İşin takibi ve ikmali, yolun Elazığ'a yakın olması ve su geçişi olmaması nedeniyle daha kolay sağlanıyordu.

Proje araziye aplike edilerek, müteahhide işyeri teslimi yapıldı ve yol yapım çalışmalarına hızlı bir şekilde başlandı.

Şantiye ve Kontrollük hizmetleri, Paşikli Köyü'nde kiralanmış bir evden sürdürüldü. Kontrollük ve şantiye binalarının temininde ve işin yapımı sırasında Paşikli köy halkının yakın ilgi ve yardımını gördüğümü söylemeden geçemeyeceğim. Kendilerine yıllar sonra da olsa teşekkürlerimi sunuyorum, yaşayanlara sağlıklı bir yaşam, ölenlere ise rahmet diliyorum.

Yol yapım çalışmaları hızlı bir şekilde ve hiçbir engelle rastlamadan yürüyordu. Yöre halkı çalışmalardan hoşnuttu. Bundan dolayı da yöresel problem çıktığında elbirliği ile bu problemlerin çözümü sağlanıp işe sağlıklı bir şekilde devam ediliyordu.

Yolun yapımı, çok kısa bir sürede Böğürlü Dağı'nın güney yamacını aşarak kuzey yamaca doğru dönmeye başladı. Zeminin kayalık olması nedeniyle kuzey yamaca doğru dönüldüğünde çalışmalar epeyce yavaşladı. İhtiyaç duyulan yeni makineler iş yerine getirilerek zorlukların aşılmasına çalışıldı.

Bütün gayretlere rağmen 1976 yılı içinde Karamağara'ya kadar yolun tamamlanması mümkün olmadı. Zira son 3 km'lik kesimdeki çalışmalar alt kesimde zeminin kaya olması nedeniyle epeyce zorlandı. Eksik kalan çalışmalara 1977 yılında devam edilmesi kararlaştırılarak 1976 yılı hesabı kapatıldı.

Toprak işleri bitirilen takriben 10 km'lik kesim, Söğütluçay'dan çekilen alttemel malzemesi ile stabilize seviyesinde 1976 yılı içinde tamamlandı.

1977 yılında yoldaki çalışmalara başlamadan, 1 Nisan 1977 tarihi itibarıyla Karayolları 8.Bölge (Elazığ) Müdürlüğü Yol Yapım Şefliği görevinden, serbest çalışma niyetiyle istifa ederek ayrıldım.

Bundan sonra yapılan çalışmaları bir Ağınlı olarak yakinen izledim. 1977 yılında da çalışmalar sağlıklı bir şekilde devam etti. Yolun alttemel malzemesi (stabilize) seviyesinde 1976 yılı içinde tamamlanması için, ilgili arkadaşlar büyük gayret sarf ettiler. Emegi geçen herkese müteşekkirimiz. Gelecek sayıda, Karayollarına tekrar geri dönüşüm ve yolların asfaltlanması ile ilgili anılarımı bulacaksınız.

İKİ AĞIN ÂŞIĞINI DAHA YİTİRDOİK

Altan İLTER

Mayıs ve Haziran 2007 ayları; iki Ağın âşığını, daha doğrusu iki Ağın sevdalısını daha aramızdan aldı. Aile bireyleri, dostları, arkadaşları ve sevenleri gibi, Ağın Düşün ve Sanat Dergisi de, ilk yayımlandığı 1967’li yıllardan beri belki de en üretken iki yazarına veda etmek zorunda kaldı. Osman Sulhi Aksu’yu 19 Mayıs 2007’de İstanbul’da, Arapgir’de sınıf arkadaşı olan İsmail Nazım Beydemir’i de 7 Haziran 2007 tarihinde Diyarbakır’da yitirdik. Aksu’yu İstanbul’da, Beydemir’i de Ağın’da toprağa verdik.

Ama onlar; anılarımızda, belleklerimizde ve kalplerimizde sonsuza kadar yaşamaya devam edecekler... Ve onlar; bitmek-tükenmek bilmeyen enerjileri ve çalışmaları sonucunda ortaya çıkardıkları ve gelecek kuşaklara bir kültür mirası olarak bıraktıkları eserleriyle de, Ağın’ın unutulmazlar listesinin ilk sıralarında yerlerini alacaklardır.

Osman Sulhi Aksu’nun ismini çok duymuş, fakat kendisini görmemiştik. 1997 yılında, dayım Hüseyin Kabasakal’ı kaybetmem nedeniyle İstanbul’a gitmiştim. Camideki dini töreni takiben düzenlenen askeri tören de neredeyse bitmek üzereydi. Erkal Gençaydın; koluna girmiş olduğu, sırtında montu, kafasında ilginç bir beresi bulunan ve tahminen bizlerden 20-25 yaş büyük bir ihtiyar delikanlıyı, “Osman Sulhi Aksu ağabeyimiz” diyerek benimle tanıştırmıştı. Kendimi kısaca tanıttıca, “Demek, bizim Burhan’ın oğlusun. Baban, çok yakın arkadaşım ve dostumdur...” sözleriyle de bu diyalogu sürdürmüştük.

Osman Amca’yla o günden sonra bir daha karşılaşmadık, karşılaşamadık. Ama aramızdaki o tatlı diyaloglar, O’nu kaybettiğimiz güne kadar saygı/sevgi çerçevesinde sürdü.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi veya diğer güncel olaylara ilişkin olarak kendisine ilettiğim bilgiler karşısında hiçbir zaman duyarsız kalmaz, bunlarla ilgilendiği gibi, gerek yazı gerekse mali yönden gerekli desteği sağlamaktan da hiçbir zaman kaçınmazdı. Bir gün telefonda, Dernek Yönetim Kurulu’nun ‘Dergi yazı kurulu’nda kendisine yer verme kararını aldığını belirterek, bu husustaki görüşünü sorduğumda, duygularını: “İnanın ki; bu, hayatım boyunca aldığım en büyük

ödüllerden birisi, belki de en anlamlısı... Beni duygulandırdınız, beni gerçekten onurlandırdınız. Ağın için, Ağınım için verilen her görev, benim için en kutsal bir emirdir...” şeklinde ifade etmişti. Bu sözcükleri kullanırken sesi çatallaşmış ve adeta titremeye başlamıştı. Gözlerinden mutluluk yaşlarının aktığını hissetmiş ve o duygusal anı bozmamak amacıyla da ahizenin başında bir süre susmak zorunda kalmıştım.

Osman Sulhi Aksu’nun yaşına karşın olağanüstü bir belleği vardı. Bunda; çalışma azminin ve mesleğinin bir katkısı var mıydı bilemiyorum? Telefon görüşmelerimizde veya gönderdiği yazılarda bu yeteneği açıkça belli oluyordu. O’nun, Ağın’la ilgili günümüze kadar gün ışığına çıkmayan ve bir anlamda nostaljik anılarını da yansıtan 6 Mayıs 2006 tarihli mektubundan kısa bir bölüme burada yer vermeyi yararlı görüyorum.

“Muhterem Altan Bey kardeşim,

..... Dedeniz çok muhterem Süleyman Nazif Beyefendiye karşı özel bir saygı ve sevgi duyardım. Bu duygumu, o muhterem insanın sezdiğini de şu davranışı ile çok belirgin olarak da yaşadım. Babamın hastalığı nedeni ile 1935 yılında Ağın’a göçmüştük. Önceleri, babamın ve annemin memleketine gelmiş olmamın büyük sevincini yaşadım. Yeni bir muhit, akrabalar, arkadaşlar edinmişim. Bağlarda, bahçelerde dolaşırken sanki ecdadımın hayalini görüyor, sıla hasretini gideriyordum. Ancak bu yeni yaşam biçimim, okulların açılması ile sükûtu hayale dönüştü. Çünkü ben ilkokulu İstanbul’da bitirmiştim. Ve o yıllarda Ağın’da ortaokul yoktu. Eğin’de, Keban’da da yoktu. İlk günler bu boşluğu anlayamadım. Kardeşlerimin okula gidişleri ve dönüşlerinde duyduğum acı dolu saatler beni dağlara düşürmüştü. Önceleri Kuzgeçe Mahallesi’nde oturduğumuz için Osmanbaşlarına günde birkaç kez şuursuzca tırmanışlarım sürerdi. Ve ilkokulu bitirip de benim gibi ortaokula gidemeyen arkadaşlarımla buluşup ineklerimizi, kuzularımızı otlatma yarışına çıkardık.

Dedeniz, merhum kardeşim Sami’nin öğretmeni idi. Dedeniz, bir konu ile ilgili aileden biriyle görüşmek isteyince beni okula çağırırdı. Bu vesile ile ilkokulu bitirmiş olduğumu ve Türkçeyi çok güzel konuştu-

ğumu öğrenince, ertesi gün tekrar okula çağırarak öğrencilere tanıttı ve bir süre Türkçe dersinde kitap okumak suretiyle şive ve diksiyon konularında yardımcı olmamı sağladı. Ama asıl amacının beni motive edip, moralimi kazanmamı sağlamak olduğunu anlamıştım.

Kendileri unutmadığım saygın insanların başında gelir. Adının geçtiği her zaman sevgi, saygı ve rahmetle anırım.

Okulsuzluk ve bunalım süreci iki yıl sürdü. Ve 1937 yılında Arapkir’de ortaokul açılması ile hayatımızda yeni bir dönem başlamış oldu.”

1923 yılının Cumhuriyet Bayramı günü İstanbul’da doğan ve Ağın Tataragası Mahallesi’nden Emine-polis Abdurrahman Aksu’nun oğlu olan Osman Sulhi Aksu’nun, yukarıdaki mektubunda vurguladığı gibi, okuma azmi hiç ama hiç bitmedi. Çileli geçen Arapgir Ortaokulu tahsilinden sonra, Polis Koleji ve Polis Akademisi’nden mezun oldu. Bunlarla yetinmedi, daha sonra İÜ İletişim Fakültesi ile İÜ Coğrafya Fakültesi’ni de bitirdi.

Çeşitli yörelerde görev yaptıktan sonra; 1960’da Urfa, 1961’de Kırşehir, 1964’de Adıyaman, 1965’de Mardin Emniyet Müdürlüğü ve Vali yardımcılığı görevlerini yürüttü. 1967 yılında Ankara’da Polis Radyosu Müdürlüğü görevini üstlendi. 1969-83 yılları arasında da İstanbul’da Teftiş Kurulu ‘Başmüfettişi’ unvanı ile görev yaptıktan sonra, 1983’de 52 yıl süren çalışma yaşamına son noktayı koydu. Polislik mesleğinin yanı sıra görev yaptığı yerlerdeki liselerde felsefe-psikoloji-sosyoloji öğretmenliği yaptı, ayrıca sosyal/kültürel amaçlı çeşitli dernek/kuruluşlarda yönetici olarak da aktif bir şekilde rol aldı. Arkasında bıraktığı; Şiir Yağmuru, Kaldırım Taşları, Demet (şiir), Yuvanın Saadeti (piyes), Masume (roman), Çağışım ya da Anıların Gizemi, Ansiklopedik Polis Sözlüğü, Polis Meslek ve Genel Kültür Ansiklopedisi, Özel Güvenlik Rehberi, Zabıta Sözlüğü ile Polis okullarında yardımcı ders kitabı olarak okutulan daha birçok kitabı, kütüphanelerin başköşesinde yerlerini almaya devam edecek.

Osman Amca’nın eşi ve 2 çocuğu halen İstanbul’da yaşamlarını sürdürmektedirler.

İsmail Nazım Beydemir’i ise, çocukluk yıllarımdan geçtiği Ankara İsmetpaşa semtindeki, iki odalı eski Ankara tipi evimizden anımsıyorum. Babam gibi bir Demiryolcu olan İsmail Abi de, görevli olarak Ankara’ya geldiği zamanlarda çoğu kez bizde kalırdı. Ak-

şam yemeğinden sonra, ceketinin yan cebinden üzeri nikelajlı tabakasını çıkarır, kaçak Muş tütününü ince bir sigara kâğıdının üzerine özenle yayar, sarar ve dililiyle hafifçe ıslattığı kâğıdın uçlarını dişleriyle koparıp, yapıştırdıktan sonra da çakmağıyla yakarak içmeye başlardı. Çocuk gözüyle, onun bu maharetli ellerini hayretle izler ve bu işi nasıl yaptığını öğrenmeye çalışırdım. Babamla geç saatlere kadar sohbet ederlerdi. Ama ne konuşurlardı, nelerden söz ederlerdi bilemem. Aynı odada yatmamıza karşın, sabah uyandığında bakardım ki İsmail Abi de babamla birlikte gitmiş.

Yaz tatillerinde Ağın’a gittiğimiz zamanlarda da, İsmail Abi’yi bazen sokakta, bazen düğünlerde klarinet çalarken, bazen de kapı komşumuz Demirci Rıza Dayı’nın evinde; Gani Dayı, yeğeni Burhan Ölmez, Dilo, Küzneli Sato Dayı, Saracıklı Kel Hasan, Dük-kâncı Serttaş Amca, Damatgilin Hasan Dayı, Mehmet, Osman Zeki ve Kemal Alp, İlhan Ercan, Köse İrfan, Öğretmen Mehmet Serttaş’ın katılımıyla, gece yarlarına kadar şarkılar, türküler eşliğinde sürdürülen eğlence ortamına katılanların arasında görür; ancak utanır, kendisiyle konuşamazdım.

1967 yıllarda yayın hayatına başlayan ‘Ağın Fikir ve Sanat Dergisi’, benim gibi daha birçok kişinin de İsmail Abi’yi daha yakından tanımmasına olanak sağladı. Çünkü, İsmail Beydemir’in şiir, makale, anı, müzik, tarih, haber vb. konularda yazısının yer almadığı bir dergi sayısı hemen hemen yok gibiydi.

Çoğu kez, İsmail Abi bu kadar bilgiyi nereden ediniyor, nasıl saklıyor, nasıl unutmuyor diye düşünürdüm. Düşünürdüm, kafa yorardım ama biraz da gençliğin verdiği deneyimsizlikten olsa gerek kesin bir sonuca ulaşamazdım.

Dergi, ekonomik ve diğer bazı nedenlerden dolayı 1970’li yılların başlarında yayınına son vermek zorunda kaldı. Dolayısıyla, Ağın’daki seyrek karşılaşmalarımızın dışında Abi’imizden fazla bir haber alamaz olduk.

Yıllar birbirini kovaladı... 1980 darbesi; her alanda olduğu gibi etkisini Ankara Ağın Derneği üzerinde de gösterdi. Derneğimiz zorunlu olarak kapatıldı!

Aradan yıllar geçti... 90’larda Ankara’daki Ağın sevdalı büyüklerimiz, arkadaşlarımız bir araya geldik; oturduk, konuştuk, tartıştık ve sonunda Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği’ni yeniden kurduk. Dernek yeniden kurulmuştu, ancak ortada bir boşluk vardı, bir şey gereksinim duyuluyordu. O da şüphesiz ki Ağın dergisiydi... Nuri Onat, Dr.Vâkıf Özkul, İsmail Er-

can, Nihat İspir, Nihat Asyalı, Muammer Niksarlı, Rüştü Asyalı gibi, bir kısmı şimdi rahmetli olan değerli hemşerilerimizin önderliğinde, 1991 yılının Eylül ayında 'Ağın Fikir ve Sanat Dergisi' yeniden okurlarına "merhaba" dedi. Adı daha sonra 'Ağın Düşün ve Sanat Dergisi' olarak değiştirilen dergimiz, aralıksız olarak 17 yılı aşkın bir süredir başarıyla yayın hayatını sürdürmeye devam ediyor.

Derginin yeniden yayın hayatına başlaması, İsmail Abi'yi yeniden coşturmuştu. Hemen ilk sayıya gönderdiği 'Merhaba Ağın' başlıklı yazısında, bu coşkunu, "22 yıllık ayrılıktan sonra; 'sen safa geldin a canım, sen safa geldin' diyoruz. Yılların özlemiyle beklediğimiz bir ana, bir yavru gibi seni bağrımıza basıyor, öpüyor kokluyoruz. Merhaba..." sözleriyle dile getiriyordu.

İsmail Nazım Beydemir, derginin ilk döneminde olduğu gibi bu dönemde de yazılarıyla, şiirleriyle, haberleriyle, araştırmalarıyla Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin en büyük destekçisi, fikir emekçisi oldu. Ağın deryasını besleyen en büyük ırmak oldu. O'nun sayesinde ölülerimiz ağsız, viran bağlarımız sahipsiz, dağlarımız evciksiz, düğünlerimiz klarnetsiz kaldı...

Onda da Osman Sulhi Aksu gibi bitmez-tükenmez bir enerji, bilgi birikimi ve araştırmacı ruhu vardı. Hiçbir zaman boş durmuyordu. Yalnız Ağın dergisine değil, yurdun değişik yörelerindeki basın-yayın organlarına da yazı göndermeyi sürdürüyordu. Bu arada, uzun zamandır yayınlamayı düşündüğü kitaplarının ön hazırlıklarını da sürdürüyordu.

Cemrelerin düşmesini bile bekleyemeden, Malatya veya Diyarbakır'dan koşarak sevdalısı olduğu Ağın'a geliyor, Koçan'da veya Caminin Önü'ndeki kahvede okey/tavla/domino oynarken, çeşme başlarının koyu gölgesinde klarnetini üflerken veya bir sohbet sırasında bile, beyninde; belki bir parçanın notaları, bir şiirin mısraları, bir yazının sonunu nasıl bağlayacağı, Ağın köprüsünün geçeceği güzergâhın nasıl saptanmasının gerektiğini düşünüyordu... Çünkü; Ağın O'nun her şeyiydi, Ağın O'nun tutkusuydu, Ağın O'nun kara sevdasıydı...

Ancak bu vücut, bu beyin, sonuçta bir makine değildi! İki binli yıllardan itibaren İsmail Abi'de yavaş yavaş da olsa bir bellek kaybı, bir durgunluk gözlenmeye başlamıştı. O şen, şakrak, espri kaynağımıza, böyle durgun ve üzgün durmak hiç yakışmıyordu. Rahatsızlığının kendisi de farkındaydı ve 27 Aralık 2000

tarihinde Diyarbakır'da yazdığı 'Son Destan' adlı şiirinin sonunu şu dörtlükle noktalyordu:

"Özden duygularımla hepizi esenlerim/ Bu yorgunluk geç gele, hepimize dilerim./ Hekim 'Çok düşünmenden böyle olmuşsun' dedi./ Ben İ. Nazım hiç susmam, ölüme de giderim."

Bu sayımızda, şiirlerinden örnekler sunacağımız ve önümüzdeki sayılarımızda da devam edeceğimiz Beydemir, 1975'de Malatya'da yazdığı 'Özlem' adlı şiirinde ise şunları diyordu.

"Gene bir kaygı düştü gönlüme./ Tıkandı boğazıma, yumruk gibi./ Özledim Ağın'ı./ Dağımı, bağımı, ölüsünü, sağını/ Yelle sallanan, kuru kış dalı, / Yerde ezilen kuru yapraklar./ Sevgilerimle, sevdalı./ Ölüsü ile, benim de öldüğüm./ Dirisi ile, ağlayıp güldüğüm./ Dereler, bayırlar, çalılar, kayalar./ Bir belgesel şerit gibi geçer./ Gözümün önünden./ Yüzyıllar ötesinden, gelmişim gibi./ Belleğimdeyse./ Daha dünkü gibi, anılar yepyeni / Dün pazartesiydi, bu gün salı./ Bunu iyi bilesin Ağın'ım, /Sana sevdalıyım, sevdalı./ Göresim geldi, kurumuş dağlarını./ İçimdesin dupduru./ Öyle kuru, öyle gevreksin ki./ Ağın leblebisi gibi, lezzetli ve kupkuru."

İsmail Abi'nin Ankara'ya geldiği vakitlerde, Vâkîf Abi'nin muayenehanesi daha bir kalabalık, daha bir şenlikli olurdu. O sofrada kimler olmazdı, kimler! Yenilir, içilir ve klarnetinden yayılan Ağın ezgileri herkesi kendinden geçirir, duyulan Ağın özlemi bir ölçüde giderilirdi. Bu tatlı anıların yinelenmesi için de çoğu kez ayların, yılların geçmesi beklenirdi.

Hemen hemen her yaz tatilinde Ağın'a gittiğimden O'nunla birlikteliğimiz sürüyordu. Bir gün eve geldiğinde, cebinden özenle bir kâğıt çıkararak bana uzattı. Kâğıtta, daktilo ile yazılmış 'Dostum Burhan İlt'er'e Ağıt' adlı bir şiir duruyor ve altında da; '28 Ağustos 2002-Ağın' ibaresi yer alıyordu. Bu; eski dostu, arkadaşını ve meslektaşının oğluna, daha doğrusu 'İlt'er' ailesine verilmiş en büyük armağandı. Bu, belki de yazdığı en son ağıtıydı...

İsmail Abi ile en son 2004 yılında Ağın'da birlikte olduk. 2003 yılında, yaşamında çok sevdiği ve değer verdiği iki kişiyi kaybetmişti. Bunlar; 29 Ekim'de yitirmiş olduğumuz Dr. Vâkîf Özkul ile 15 Aralık'ta yitirdiği eşi Zeynep Beydemir'di. Vâkîf Abi'nin öldüğünden haberi bile yoktu, çünkü kendisine duyurulmamıştı. Eşini yitirişi ise O'nu fazlasıyla bitirmiş ve espri kaynağımız, şen, şakrak İsmail Abi'mizden neredeyse eser bırakmamıştı! Hemen hemen her gün öğ-

leden sonraları, tahminen 15.00 sularında bizim eve geliyor ve beraberce dolaşmaya çıkıyorduk. Osmanbaşları, Hoplar, Yazılar, Üçdutlar, Hekâmatlar ve o güne kadar hiç görmediğim sokak aralarındaki çeşme başları... Geziyor, dolaşılıyor ve sürekli hem de sürekli konuşuyorduk. Geçmişini fazla irdelemeden, zihnini fazla yormadan; konuşmaya, konuşturulmaya gereksinim duyduğunu hissediyordum. Artık olağan hale dönüşen gezintilerimiz bitiyor, sonrasında ise kahvede tavla partimiz başlıyordu. Oyun sırasında kesinlikle hata yapmıyordu. İçtiğimiz çay veya kahve faslından sonra, ertesi gün yine buluşmak üzere evinin önünde vedalaşıyorduk.

İznim bitti ve eşimle Ankara'ya döndük. Bunun son birlikteliğimiz olacağı aklıma hiç ama hiç gelmemişti!

İsmail Abi'nin özgeçmişini kısaca şu şekilde özetleyebiliriz... 9,5 yıl süren askerliğinin 3,5 yılını Çanakkale'nin Anadolu yakasında geçirip, başından ayağına dek yüze yakın kurşun ve şarapnel yarası olan Kırmıtıkçıl'ın Adıgüzel ile Saniye Beydemir'in oğlu olarak, 1925'in son aylarında Ağın'da doğdu. 1938'de Ağın İlkokulu'nu, 1941'de Arapgir Ortaokulu'nu bitirdi. Ankara Devlet Konservatuvarı sınavlarını kazanmasına karşın, torpili olmadığı için bu okula kabul edilmedi. Çeşitli yerlerde işçi olarak çalıştı ve 1946'da askere gitti. Askerlik dönüşü Gani Dayı ile birlikte 1952 yılına kadar düğünlerde klarnet çalarak geçimini bu şekilde sağlamaya çalıştı. Daha sonra Devlet Demiryollarında görev aldı ve 1979 yılında emekliye ayrıldı. 5 çocuğunu da okutarak topluma kazandırdı.

Daha önce değindiğimiz gibi, çocukluk çağlarında başlayan yazın yaşamı hiç bitmedi. Yaklaşık 60 yıllık bilgi birikimini ve topladığı dokümanları, 2000 yılında 397 sayfalık 'Yöresiyle Ağın' adlı kitabında topladı. Söz konusu kitap; Ağın'ın tarihinden başlayıp gelenek, göreneklerine, sosyal ve kültürel yaşantısından kullanılan sözcüklere, müziğinden folkloruna, manilerinden fıkralarına, mahalle ve köylerdeki tüm yöre adlarına, çeşmelerden su kaynaklarına, yörede yaşayanların tümünün lakaplarından nerede yaşamlarını sürdürdüklerine vb. çok kapsamlı bilgileri içermektedir. Bu kitap, bir anlamda Ağın'ın bilgi ve dokümantasyon bankası niteliği taşımaktadır.

'Yöresiyle Ağın-Ezgiler' kitabı ise 83 sayfadan oluşmaktadır. Kitap; Ağın halayları, Düz halaylar, Mayalı halaylar, Zurna havaları, Kadın halayları, Çer-

peşik ayaklı halaylar, Dik halaylar, Ağın dışında halaylar, Goloyunları, Yöresel türküler, Yöremiz dışı türküler, Oyun ve türkü dışı ezgiler, Ağın ve yöresinden derlenen ve notalandırılan ezgiler bölümlerini içermektedir. Yöreye ait müziklerin söz ve notalarının yer aldığı, çok uzun süren çalışmaların bir ürünü olarak ortaya çıkan bu eser, müzik araştırmacıları için bulunmaz bir arşiv niteliğindedir.

2001 yılında basımı yapılan ve 223 sayfadan oluşan 'Yaşamın Esinti ve Ekintileri' kitabı ise, Beydemir'in yarım yüzyılı aşkın sürede yazdığı tüm şiirlerini topladığı eserinin adıdır. Bu şiirlerde; bir anlamda Ağın, Ağınlı yaşamakta/yaşatılmakta, Ağın tarihi yatmaktadır. Bu şiirlerde; çoğumuzun anası, babası, atası anılmakta, Hoşirıkların, Pağnik'in, Kophinik'in sular altında kalmasına hayıflanılmakta, Kuzgeçe'de Muhtar Fatma Teyze ile sohbet edilmekte, Apuşma'da toprak petekten çıkarılan kehribar rengindeki bal yenilmekte, Bahadin'de un öğütülmekte, Modanlı'da badem kırılmakta, Mineyik'de, Ecüzlü'de, Havna'da ecür soyulmakta, Hörenek'de odun yarılmakta, Ekierek'te dut sallanmakta, Süderekte şoför Münir'in uzun havaları dinlenmekte, Küzne'de Topal Osman Dayı'nın, Zambulbar'da Ağa Dayı'nın evinde konuk olunmaktadır. Ve bu şiirlerde; Pul'un, Bademli'nin dağlarında nevrüz, Hozakpur'da mantar toplanmakta, Aşağıyabanlı'da hıyar soyulmakta, Vahşen'de türkü çığrılmakta, Paşikli'de, Dingidar'da, Gemuhu'da, Venk'de, Gıranı'de, Hünü'de, Haskini'de, Hastek'te, Saracık'ta, Konak'ta, Şıhlar'da, Çamkıran'da...

Yaşam ne kadar güzelse, ölüm de adı gibi o kadar soğuk, acı, ürpertici... Onun için olsa gerek, ölümle ilgili yazı yazmak, hele de ölenin arkasından yazmak oldukça zor bir şey. Ama sevdiğimiz, saydığımız, Ağın'ımız ve dergimiz için usanmaksızın gerekli özveriye gösteren, Ağın'la ilgili arkalarında değerli eserler bırakan, ayrıca Atatürk ilke ve devrimlerinin yılmaz savunucuları olan bu iki büyüğümüz için yazı yazmak, sanıyorum kutsal bir görev.

B.Franklin: "Öldükten sonra unutulmak istemiyorsanız ya okumaya değer verin ya da yazılmaya değer şeyler yapın." diyor. Osman Sulhi Aksu ile İsmail Nazım Beydemir, bu anlamlı söze uygun olarak yaşadılar, bu sözün gereklerini yerine getirdiler ve haklı olarak da Ağın'ın unutulmazlar listesinde sonsuza kadar yerlerini aldılar.

Işıklar içinde yatsınlar.

AĞIN

Zeki İKİNCİ

Mahzun garip hallerin var,
Cennet bahçe bağların var,
Üzüm ayva narların var,
Senden güzel Ağın mı var.

Baharda açan gülün olayım,
Sana uzanıp giden yolun olayım,
Akan çeşmelerde suyun olayım,
Sana benzeyen vatan mı var.

Boşalmış evlerin gelenin yoktur,
Yıkılmış duvarlar yapanın yoktur,
Gidip de geri dönmeyen bizler,
Seni rüyalarda götürürüz Ağın.

KİM DİNLER BENİ

Ahmet SAMUR

Duymaz kulağımla beste yaparsam
Kim anlar beni, kim dinler beni,
Körler çarşısında ayna satarsam
Kim anlar beni, kim dinler beni.

Küfrü gülcükle süslersem eğer
Aç kurdun boynuna asarsam ciğer
Günün ortasında elimde fener
Kim anlar beni, kim dinler beni.

Çeliğe suyunu tam veremezsem
Bu günden yarımı hiç göremezsem
Zalime haddini bildiremezsem
Kim anlar beni, kim dinler beni.

Hakkımı, rızkımı alamıyorsam
Kimsenin işine yaramıyorsam
Bir dost hatırını soramıyorsam
Kim anlar beni, kim dinler beni.

KADINLARIMIZ...

Yaşar ÖZTÜRK

İzmir'in 15 Mayıs 1919'da işgali, bardağı taşıran son damlaydı. İlk şehit "Olamaz, olamaz, böyle kollarını sallaya sallaya giremezler." diyen ilk kurşunu atan gazeteci Hasan Tahsin'di. İzmirli işgali kınadı. Hükümete ilk tepki telgrafı Karaman'dan geldi, ardından da yurdun dört bir yanından: Burdur, Develi, Çaycuma, Saray, Tekirdağ, Keşan, Yozgat, Sultaniye, Ayaş, Cide, Malkara, Mucur, Çatalca, Keskin, Uzunköprü, Ilgın, Alaşehir, Niğde, Keçiözümlü, Ezine, Akşehir, Antalya, Yalvaç, Karasu, Sinop, Şebinkarahisar, Erzurum, Aydın, Konya, Silivri, Çorlu, Hayrabolu, Ordu, Pınarhisar, Osmaneli, İnegöl, Gemlik, Çatalca, Nevşehir, Beyşehir, Keskin, Babaeski, Ezine, Eskişehir, Çal, Kütahya, Boyabat, Hasankale, Hıms, Pasinler, Ezine, Ödemiş, Anamur, Gördes, Kalecik, Keskin, Silvan... "Bir karış toprağın bile verilmesine seyirci kalamayacağız. Sıra bize geliyor, ipten değil süngüde can vermeye hazırız. Boynu bükük yaşamaktansa şerefle ölmeyi tercih ediyoruz. Türk ulusu zilletle yaşayamaz, namusumuzla yaşayacağız, namusumuzla öleceğiz..." Tüm yurt üzerindeki ölü toprağını attı. İstanbul'daki İngiliz temsilci Londra'ya 657 telgraf alındığını bildirdi.

Ertesi gün Denizli'de, Aydın, Bursa'da, Tavas'ta, Kastamonu, Silifke, Muğla, Aydın, Konya, Burdur, Bayramiç ve Seydişehir'de toplantı ve gösteriler yapılırken, İstanbul'da Halide Edip, kolejdeki öğretmeni Miss.Dodd'un telefonu ile uyandı:

-Sen misin Halide? İzmir konusunda çok canım sıkıldı!

-İzmir mi? Ne oldu İzmir'e?

-Yunanlılar işgal ettiler?

-Ya...

İngiltere Başbakanı Lloyd George'un İtilaf güçlerinin donanmalarının korumasında "Türkleri uygarlaştıracağız!" diye gönderdiği Yunan ordusunun kanlı eylemleri Türk kamuoyunu çığırından çıkarmıştı. Çılgın Türklerden biri de Halide Edip'di:

"Bağımsızlık mücadelesi duygusu bende bir tür kutsal delilik halini aldı. Artık kişi olarak yaşamıyordum. Bu ulusal kutsal deliliğin bir parçasından ibarettim. 17 Mayıs günü önceden kararlaştırılmış konferansım vardı. Söyleyeceklerimi hazırlamış de-

ğildim. Merdivenlerden çıkarken düşünmeye çalışıyordum. Çıkar çıkmaz Türk öğrencisinin gözlerinin bana endişeyle çevrildiğini sezdim. Bu gözlerin her biri bana birer mesaj yolluyor, adeta o anda beni ülkeden ayırmıyordu. Evet, karalara bürünmüş Türkiye! Yüzü sapsarı, omuzları çökmüş, gözleri elem içinde. Fakat o yenenlerin kuvvet ve sevincinden daha kudretliydi. Kafamın içindeki hayal beni o kadar sarsmıştı ki alkışları bile duymadım. Yalnız anımsadığım, İngiliz üniformalı bir adamın karşımda durup benimle konuşmasıydı. Bu adam İngiltere'nin Yakındoğudaki ilgisizliğinden söz ettikten sonra dedi ki, 'çiğneyebileceğimizden fazla bir lokma attık ağzımıza.' Yüzündeki o mert ifade kendisine bir şey söylememe engel oldu. Fakat içimden diyordum ki 'Türkiye gerçekten çiğnenmeyecek kadar büyük lokmadır.' İngiltere, lokmanın kenarlarını Yunanistan'a çiğnetmek istiyor."

Tepkiler tüm yurttan sürüyordu. İstanbul'da gazeteler yamalı bohça gibiydi. Haberler, başyazılar beyazdı. Hükümet "Sükün ve asayiş ihlal edecek en küçük girişimi bile ibret olacak şekilde ayaklar altında ezmeye" kararlı olduğunu duyurdu. Her şeyi toz pembe gösterme çabasına karşın dipten gelen dalganın titreşimleri duyuluyordu. Mustafa Kemal ve arkadaşları ise Bandırma gemisiyle Samsun yolundaydı. İşgalcilerin gözleri giden gemideydi ve yolundan etmek istiyordu.

18 Mayıs Pazar günü İstanbul Darülfünun'da öğrenciler toplandı. Konuşan 14 kadın: "Arkadaşlar ulusun diğer yarısını da bizler, yani kadınlar oluşturur. Biz de sizin kadar belki de sizden daha fazla üzüntülüüz. Aynı duygularla dolu olarak söylüyoruz ki ne olursa olsun daima beraberiz. Örgütünüze en güçlü bir inançla katılıyor ve şu gerçeği duyurmak istiyoruz. 'Kim demiş ki bir kadın küçük bir şeydir/ Bir kadın belki en büyük şeydir'" Gözyaşları, hıçkırıklar altında İstanbul'un çeşitli yerlerinde gösteriler yapılması kararlaştırıldı.

Kadınlar ayaklanmıştı tıpkı Balkan Savaşları günlerindeki gibi. 1913 yılında ilk kadın söylevciimiz Fatma Aliye, Emine Samiye, Şair Nigar, genç yaşta ölen Makbule Leman, Halide Edip, Nezihe Muhittin, Nakiye (Ergün), Nigar Binti Osman, İh-

san Raif, Naciye, Fehime, Nüzhet... Erkekleri vatan savunmasına çağırarak yetinmeyip, hükümetten kadın birliklerinin kurulmasını istemişlerdi.

Erzurum'da halk yürüyüp işgali kınarken, Bursa'da üç günlük gösteriler başladı, halk kentteki tüm Türk bayraklarını siyah tüllerle örttü. Halide Edip'e Türk Ocağı'ndan telefon edildi. Bir ses: "İzmir boğazlaşmasını protesto etmek üzere hemen gel! Bu amaçla bir miting hazırlıyoruz..." Koşarak giden Halide Edip:

"Halk, Fatih Belediyesinin önünde toplanmıştı. Balkondan konuşulacaktı. Sesimi kalabalığın hepsine işittirmek olanaklı olabilecek mi diye düşünürken dramatik bir olay bana bu endişemi unutturdu. Binanın üzerinde Ay-Yıldızlı kırmızı bayraklar rüzgârda sallanırken, onun altında da yani balkonun demir parmaklığından aşağıya doğru bir siyah örtü sarkıtılmıştı. Demir parmaklığın siyah örtüsü üzerinde bir insan denizi ile karşı karşıya gibiydim. Kalabalığın ortasında askerler ve subaylar vardı. Onların çevresinde çoğu genç olmak üzere siyah çarşaf-lı kadınlar bulunuyordu. Hepsi söylevi bekliyordu. İnsan kalabalığının karşısında ne olduğunun farkına bile varılmıyordu. Çünkü parlayan gözler, söyleyeceğini insana ilham ediyordu. Hepimizin içinde haklarımıza ve kudretimize iman etmek amacı vardı. Konuşurken sesim ta karşımdaki Uçak Şehitleri Anıtı'na çarpıp geri geliyordu. Bu Şehitler Anıtı sesimi bu kalabalığa duyuruyordu. İlk tümcem 'Gece en karanlık ve ebedi görüldüğü zaman gün ışığı en yakındır' oldu."

Halide özetle: "Kalbimizde aşk ve inanç, ulus duygusu var. Sesimizi kesinlikle dünya işitecektir. İşitmek ve işittirmek için bugün güçlü ve metin bir ulus halinde bulunmalıyız... Buraya toplanan şu halk kitlesinin tek bir isteği var da en doğal haklarının kendisinden alınmamasıdır... Kadınlar silahsız ve zayıf, fakat onların yüreği gayet metindir... Yaşasın ulusumuz!" dedi. Son konuşmacı ise yine bir kadın, üniversite öğrencisi Meliha'ydı:

"Yedi yüzyıldan beri ayakta olan bu kutsal devletimizin binası gözlerimizin önünde yavaş yavaş çökertiliyor... Bu enkaz altında bu ulusun yalnız erkekleri değil, kadınları da ezilecektir. Biz, işte aranızda bulunan bu gençler; sevgili ulusunun, kutsal vatanının bir an yüzünün güldüğünü görmeyen doğduğu günden beri kan, alev, bulut, ölüm ve karanlık içinde yaşayan, vatani için böyle bahtsız ku-

şak, emin olunuz ki vatan ve ulus refahının yalnız sözcüklerini işiten ve onun her mutluluğun üstünde olduğunu düşünen genç evlatlarımız yıllardan beri çektikleri felaketlerden bıktılar, işte yine bu kadar acılara dayanıp bizim kavuşamadığımız mutluluğu bizden sonraki kuşağın kavuşabilmesi için fedakârlık edip yaşamak istiyoruz. Evet vatanımızı kurtarmak için yaşayacağız."

Bir gün sonra yine kadınlar meydandaydı. Üsküdar Doğancılar'da gösteride 8 kişi konuştu. Üçü kadındı. Asri (Çağdaş) Kadınlar Cemiyeti adına Sabahat Hanım:

"Bugün en çok biz kadınlar ve analar, kardeşler mutsuzuz... Biz kadınlar bu hak savaşında en önde olacağız ve uygarlığa ikiyüzlülük yapan, yalanlar söyleyen varlıklara her zaman lanetler edeceğiz. Geçmişinde ne şanlar, şerefler parlayan bir ulusun bugünkü evlatlarına, kadınlarına düşen görev sesleri kısılcıncaya kadar bağırarak ve hakları karşısında susmamaktır. Burası senin dünyanın ve mezarındır. Biz de artık hakkı kıran kuvvetlerin gölgesinden korkmayalım. Seslerimiz, bütün yalanları sahiplerinin yüzlerine vursun ve vicdanlarına çarpsın. Yürümekten ve hareketten korkmayalım." Darülfünun Tabiat Şubesinde Naciye Hanım çıktı kürsüye: "Efendiler siz bu savaşta yalnız değilsiniz. Arkanıza yanık bağrılarıyla, yaşlı gözleriyle koşan, yetişen kadınlar, analarınız, kardeşleriniz, evlatlarınız var."

Sanayi Mektebi Fransızca öğretmeni Zeliha Hanım: "Avrupa ve Amerika bilmelidir ki Türk ölür ama namussuz yaşayamaz. Türk ölür fakat toprağından bir karış yer vermez... Biz işgal istemiyoruz. Eğer Amerika ve Avrupa bizim seslerimizi dinlemek istemezse biz kardeşlerimizle beşikteki yavrularımızla göğüs gereceğiz." diye haykırdı.

Çoğunluğu kadın öğretmenler olan kadınlar 21 Mayıs Çarşamba günü Halide Edip başkanlığında Darülfünun'da toplandı. Önce Nakiye öğretmen seslendi: "Dünya savaşında dökülen Türk kanını anımsayın. Eğer akan kan yetmiyorsa, sağ kalan erkeklerimiz ve kadınlarımızın kanı feda olsun." Ardından Halide Edip: "Hilalin haç önünde çekilmeye zorunda olduğunu söylüyorlar. Tarihinde Çanakka-le gibi bir savaşa sahip olan ulus ölemez. Vatanın aşkı için insanın heyecanı tükenmez. Bu heyecanı sürdürme, akıl durumunda olan öğretmenlerin görevidir. Aldanmayalım. Türkler ilk heyecanı geçince

unuturlar diyorlar. Aldanmayalım. Biz heyecanlarımızı her zaman yaşatmalıyız.”

22 Mayıs Perşembe günü Kadıköy’de şiddetli yağan yağmurun altında kadınlar/erkekler konuşanları dinliyor, alkışları ve sesleriyle yüreklendiriyordu. Üniversite öğrencisi Münevver Saim kürsüye çıktı: “Vatanın felaketi karşısında bir genç kızın feryadını dinle. Evet, açık söylüyorum. Kardeşlerim, aldatici kaynakların yaydıkları haberlere inanmayın. Bizim ülkemizin bütünlüğünü koruyacaklar! Fakat hangi sınır içinde? Bu aydınlanmadıkça Türkiye’de barış olanaklı olmayacaktır. Ben bu kanıdayım. İsyân etmeyecek bir Türk kalbi de tanımıyorum. Heyecanlarımız, sanlarımız söndürülse bile göğümüzde ulustan yapılan bir kalp var ki onda bir yabancı, bir düşmanın ne ihtiras ne de korkusu yaşar. Onların göklerini kaplayacak ancak bağımsızlık havasıdır. Bir ulus yok edilemez. Az söylemek, çok iş görmek zamanı gelmiştir. Biz yalnız ağlıyoruz. Ağlamakla kazanılacak hak, hıçkırıklarımızı işitecek kalp yok. Örgüte, sonuçta işe başlamak gerekir.”

Halide Edip yeniden kürsüdeydi: “Bugünkü heyecanı söndürmek için icat edilen yalancı haberlere inanmayalım. Dün İstanbul’a gelmek isteyenler vardı... Nefesini Çanakkale’de boğduk...” Aynı saatlerde İzmit ve Erzurum’da da gösteri vardı.

İstanbul büyük tarihi gösteriye 23 Mayıs günü ev sahipliği yaptı. Şair Mehmet Emin (Yurdakul), Fahrettin Hayri, Selim Sırrı Tarcan, Dr. Sabit ve Halide Edip kürsüden seslendi. Eyüp Kız Mektebi, Mihrişah Sultan Mektebi kız okullarının pankartları mitingin göğsünde, alanı dolduranların göğüslerinde de ay yıldızlı rozetler parlıyordu. Türkçe ve Fransızca “İzmir Türk kalacaktır. 23 Mayıs 1919” yazıyordu. Gösteriyi iki İngiliz uçağı izliyordu. Halide Edip kürsüye çıktı: “ Ayda ve yıldızlarda zapt edilecek Müslüman ve Türk toprakları ve ulusları olduğu haber alınsa oraya istila ordusu göndermek için kesinlikle yol bulacak olan bu Avrupa’nın istila siyaseti nihayet ele büyük fırsat geçirmiştir. Hilalin temsil edildiği bütün bir dünyayı parçalamaya karar vermiştir... Bilimleri doğruluk idi, işleri bir yağmadan ibaret. Türklere zalim diyenler öyle büyük ve çirkin günah işliyorlar ki, lekesiz engin denizlerin sonsuz suları yıkayamayacaktır. Hükümetler düşmanınız, uluslar dostunuzdur, kalbinizdeki isyanlar kuvvetinizdir. Benimle beraber yemin edi-

niz! Yemin ediniz, ulusların kutsal hakkı ilan olunacağı güne kadar heyecanımızı koruyacağız, yemin ediniz! En soylu ve en büyük mirası olan ağırbaşlılığımızı, adalet ve terbiyemizi unutmayacağız. Yemin ediniz! Türkiye’nin bağımsızlık ve hayat hakkını alacağı güne kadar hiçbir korku, hiçbir güçlük önünden kaçmayacağız. Yemin ediniz! Bayrağımıza, atalarımızın namusuna ihanet etmeyeceğiz...”

Mustafa Kemal, Samsun’a ayak basar basmaz Hükümete şu telgrafi gönderdi: “Ne ulus ve ne ordu varlığımıza yapılan bu haksız tecavüzü sindiremeyecek ve kabul etmeyecektir.”

Bir hafta sonra Padişah ve hükümetin, işgalcilerin isteklerine boyun eğdiği görüldü. İşgalciler, Padişah ve hükümet mitingleri yasakladı. Mustafa Kemal, Bandırma gemisinin yelkenlerini dolduran rüzgârın sürmesi için doğrudan valiliklere genelge gönderdi: “Mitingler devam edecek!” Bu Mustafa Kemal’in İstanbul ile ilk bağlarını koparışydı: “Ülke bütünlüğümüzün korunması için ulusal gösterilerimizin daha canlı olarak yapılması ve sürdürülmesi gereklidir. Hayatımızı ve ulusal bağımsızlığımızı yaralayan işgal ve ilhak gibi olaylar bütün ulusun içini kan ağlatmaktadır. Üzüntüler zapt edilemiyor; sindirilemez ve dayanılmaz bu durumun derhal yok edilip giderilmesini bütün uygar uluslarla, büyük devletlerin adaletinden ve etkisinden sabırsızlıkla beklemek zemininde önümüzdeki hafta boyunca ve çeşitli vilayetlere göre pazartesi başlayıp çarşamba günü başvuruların arkası alınmak üzere büyük ve heyecanlı mitingler yaparak ulusal gösterilerde bulunulması ve bunun bağlantılı olunan tüm yerlere de yayılması; bütün büyük devlet temsilcileriyle, Babıali’ye etkili telgraflar çekilmesi, yabancılara olduğu yerlerde yabancılara da haklı etkiler yapılmakla birlikte, ulusal gösterilerde adap ve sükûnetin olağanüstü korunması; Hristiyan halka karşı sataşma, gösteri ve düşmanlık gibi tavırlar alınmaması elzemdir.”

O gün genç kızlar adalet istiyoruz diyerek Sulthanahmet’te varlıklarını bir kez daha gösterdi. Bütün engellemelere karşın gösteriler sürdü. 29 Mayıs Perşembe günü İstanbul’un fethini kutlamaya izin verilmediği gibi “Baş nereye giderse ayak oraya gider” atasözünden yola çıkan İngilizler gösterileri durdurmak için başı gövdeden ayırmaya kalktı. İstanbul’daki Ziya Gökalp ve diğer aydınları Malta adasına sürgüne gönderdi. 30 Mayıs günü Mustafa

Kemal noktayı koydu: “Türk Hükümeti yabancıların elinde esirdir.” İstanbul’da bağımsızlık rüzgârı Samsun’dan aldığı güçle esmeyi sürdürdü. Darülfünun öğrencisi Şukufe Nihal’in sesi alanda yankılanıyordu: “Umutsuz olma güzel vatanım, çocukların hiç nankör değil!”

İngilizlerin notasına sert yanıtı, 3 Haziran günü Mustafa Kemal, Anadolu’ya silah sevkıyatına ve mitinglere yasak getirildiğini duyuran Harbiye Nezareti’ne çektiği telgrafla verdi: “Mitingler yasaklanamaz!”

İngilizler hükümete emir verdi: “Mustafa Kemal’i geri çağırınız!” Mustafa Kemal Havza’daydı. Belediye Başkanı İbrahim Bey’i çağırttı:

-Halkın sesini çıkarması zamanı gelmiştir? Her üç camiden, halk eline bayraklar alarak otelle belediye arasındaki miting yerinde toplansın. Söylevi güçlü bir arkadaşınız halka ‘silahlanmak zamanı geldiğinden, çünkü düşmanlar elinde tutsak bulunan padişahın bir yardım beklemenin anlamsız olacağından söz eden bir söylev versin.”

Atatürk’ün isteği ile mitingde konuşacak kişiyi de seçti. Köy imamı Sıtkı Hoca... Miting günü gelmeyen Sıtkı Hoca’nın yerine Fuat Bey konuştu. Bir hafta sonra Sıtkı Hoca mitingi yeniledi ve konuştu:

“Ey topluluk düşmana karşı koymak için elde sopa gereklidir. En gücü yetmeyen, en fakir Müslüman ve Türk bile bugünden tezi yok birer sopa olsun edinmelidir. Buna da gücüm yok diyebilen kimse var mı? Varsa o da evindeki kazmayı, keseri, bıçağı o da yoksa yumruğunu hazırlasın. Artık zamanı gelmiştir...”

Gösteriden sonra Mustafa Kemal Belediye Başkanına teşekkür etti:

-Memnun oldum... İstedığımız gibi bir gösteri yapıldı. Hoca Efendi de çok güzel konuştu. Artık benim de burada görevim tamam oldu. Her zaman sizinle haberleşeceğim. Tutkulu olun. Ben de sizin gibi bir birey olarak kazanacağımız zafere kadar beraber el ele çalışacağız.”

Kadınlar gösterilerden vazgeçmedi. 12 Ocak 1920 günü Son Osmanlı Mebuslar Meclisi açıldı. Bir gün sonra halk yine sokaklardaydı. Konuşmacılardan ikisi kadındı. Muallimler Cemiyeti Başkanı Nakiye (Elgün): Kadın dünyasının kararlarını sunmaya geldim. Kadın dünyası, vatana, İstanbul’a olan sevgisini Çanakkale’de evlatlarının sinesinden

siperler oluşturmakla kanıtladı. Size ülkenin bir kadını sıfatıyla sesleniyorum. İcinizde Fatih’in, Yavuz’un türbesini bırakıp gidecek bir erkek var mı? (Yoktur! Sesleri yeri göğü inletir) Biz de, biz kadınlar da daima sizinle beraber olacağız. Kadınların İstanbul için canını feda edeceğine hiç kuşkunuz olmasın. Kadınlar; İstanbul, İzmir için ölmeye hazırdırlar. Önümüzde iki yol görünüyor, biri şanlı yaşamımızı sürdürmek diğeri hanımlar, efendiler tarihimizi gözlerimizle beraber kapayıp ebediyete götürmektir. Bir üçüncü yol yoktur!”

İkinci kadın konuşmacı Fransızca konuştu. Posta Telgraf Genel Müdürü Yusuf Razi Bey’in eşiydi. Türkleri yakından tanıyan Avrupalı biri olarak duygu ve düşüncelerini dile getirdi.

Türkiye’nin düzenleyen, konuşan ve katılanların hepsinin kadın olduğu ilk kadın mitingi 10 Aralık 1919’da Kastamonu’da gerçekleşti. Zekiye Hanım başkanlığında Kamuran, Saime, Bedriye, Münire, Refika, Neyyire hanımlar Kız Öğretmen okulu bahçesinde gösteri düzenledi. Okul Müdürü Hikmet Hanım, yardımcıları İclal ve Refika hanımlar konuştu. Zekiye Hanım: “Daha bir yıl önce kırmızı rengiyle başımızda dalgalanan ulus sancağımız, görüyorsunuz ki siyahlara, matemlere büründü. Savaş meydanlarında vatan ve din uğrunda binlerce evladımızı gömdükten sonra, haktan adaletten söz eden Avrupalıların bir yıldan beri yenildik diye başımıza açmadıkları felaket kalmadı. Büyük felaketlerimiz önünde evlatlarımızın, kardeşlerimizin felaketlerine susacak mıyız? Hayır hanımefendiler! Mağlubuz, silahımız yok, fakat göğsümüzde inancımız, bütün dünyayı yaratan Allah’ımız var. Dünyayı kana boğan insanları tavuk gibi boğazlayan erkeklere değil, bizim gibi şefkatle, merhametle düşündüklerinden kuşku duymadığımız İtilaf devletlerinin büyük kadınlarına başvuracağız. Eğer onlar da Türklerin hakkını teslim etmezse ne olur? Evlatlarımızın kanlarına kendi kanlarımızı da karıştırarak erkeklerimizle bir safta, dinimiz ve bağımsızlığımız için öleceğiz, haksızlara tarihin lanetlerini terk ederek yiğitlikle öleceğiz.

Saltanatın kaldırılmasından sonra gene kadınlar meydandaydı. 5 Kasım 1922 Sultanahmet’de kürsüde Darülfünun’dan Tezer Hanım vardı: “Böyle kişisel ihtiras ve çıkar peşinde koşan bir miskin için artık başımızda yeri yoktur. Yaşasın Milli Ordu ve onu hazırlayan büyük kalpli Anadolu Kadını.”

40 yıldır çıkan bir dergi AĞIN DÜŞÜN ve SANAT DERGİSİ

Günerkan AYDOĞMUŞ

Uzun süredir gündemime almayı düşündüğüm Ağın ilçemizin iki yayın organı vardı. Nedense bunları bir türlü tanıma fırsatı bulamamıştım. Demek ki kısmet bu güneymiş. Bu yayın organlarından biri dergi, diğeri ise gazetedir. İkisi de Ağınlı hemşerilerimizin gurbette çıkardıkları çok güzel yayın organlarıdır. Bir Ağınlı olarak bu iki yayın organını bu güne kadar sizlere tanıtamadığım için üzgünüm...

Bundan tam 40 yıl önce Ankara'da yayın hayatına başlayan "AĞIN DÜŞÜN ve Sanat Dergisi" yaşadığı bazı sıkıntılara rağmen halen hayatını sürdürmektedir. Yöresel dergiler arasında bu dergi çok farklı bir yere sahip. Onda yöreselliğin yanında, kültür, sanat ve edebiyat da var... 40 yıldır böyle bir dergiyi yaşatmak kolay bir iş olmasa gerek. Hele iş adamlarının oldukça az olduğu bir ilçenin dergisini yaşatmak sanıyorum çok daha zor! Okuyucuların bilirler; Ağın ilçemiz daha çok devlete bürokrat ve memur yetiştirmiş bir ilçedir. Buna rağmen, Ağın Dergisi sadece 1970 yılındaki bir inkıta dışında, bu güne kadar yayın hayatını sürdürmeye devam ediyor. Şu anda bu derginin sahipliğini ise Ankara Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Ahmet Deviren ağabeyimiz yapmakta. Kendisi sevilen, sayılan bir kişiliğe sahip. Üstelik fedakâr ve cefakâr bir insan... Uzun süredir derginin Yazı İşleri Müdürlüğü'nü yürüten Altan İlter kardeşimiz ise görünmez bir kahramandır. Emekliliğinden sonra tüm çabalarını Ağın Dergisi'ne vererek onu daha iyi bir yerlere getirmeye çalışıyor. Bu derginin her sayısında Sayın İlter'in büyük titizliğini görüyoruz. Onu, siyasete buluşturmak için elinden gelen bütün gayreti gösteriyor. Bu çabasından dolayı Sayın İlter'i kutluyoruz.

Dergilerimizin büyük çoğunluğunun yaşadığı sıkıntılar sadece maddi konularda değil, onların diğer sıkıntıları da kaliteli yazı teminindeki zorluktur. Bildiğim kadarıyla bu sıkıntı hemen hemen Türkiye'deki bütün dergilerde var. Öyle her sayıya ciddi ve güzel yazıları bulup koymak kolay değil. Malesef dergilerimizin çoğunda bu sıkıntıyı görüyoruz. Nasıl ki okuyan insan sayısı giderek azalıyorsa, yazar insan sayısı da buna paralel olarak azalmakta. Bu sebeple Ağınlıların böyle uzun soluklu bir dergiye ciddi yazılar yollayarak sahip çıkmaları lazım. Hangi dergi olursa olsun, doğru çizgide olduğu sürece gerek abonelik, gerekse çeşitli yazı ve şiirlerle bu tür dergileri desteklemeliyiz.

Ağın Dergisi, gördüğümüz kadarıyla sayfalarını sadece Ağınlılarla sınırlı tutmamış; zaman zaman Elazığ'ın kültür, sanat ve edebi değerlerine de yer vermiştir. Ağın, Elazığ'ımızın bir parçası olduğuna göre, içerdeki ve dışarıdaki Elazıglıların da bu dergiye destek vermelerini istiyoruz. En azından bizim gönlümüzden geçen bu... Tam 40 yıldır yayın hayatını sürdüren bu güzide dergi sanıyorum Elazığ'ın da en uzun soluklu dergilerinden biridir.

Şu anda önümde bu derginin Nisan sayısı duruyor; oldukça dolgun bir muhtevayla çıkmış. Türkiye çapında tanınan

Prof. Ressam Zafer Gençaydın'ın bu sayıda "Hayat, Yaşamak, Sanat" başlıklı yazısını görüyoruz. Yine bu sayıda; "Ağınlıyım Söylemi Bitecek mi?" yazısıyla S.Selami Taşbaşı, "Bir Mehmet Kabasakal Vardı..." başlıklı yazısıyla Hüseyin Kabasakal, Fikret Memişoğlu'ndan "Maniler", Mehmet Baltacı'dan "1971 Yılından Bugüne Ağın Köprüsü", Nihat Ertuğrul'dan "Ağın Leblebisi Yer misin?" başlıklı yazıları ile bu sayıda daha birçok makale ve şiirlerle Ağın Dergisi 185. sayıya ulaşmış. Bu gün paralı aboneleri çok yüksek olmamasına rağmen, yine de her Ağınlıya ulaşmaya çalışıyorlar. Onlar gibi İstanbul'da 2 yıldır yayın hayatına başlamış olan bir de "Ağın Haber" isimli gazete var. Bu her iki yayın organı da parayla değil, memleket aşkıyla, fedakârlıklarla ayakta durmaya çalışıyorlar. İnşallah bu iki yayın organımız daha nice yıllar çıkar diyoruz.

"Ağın Haber" Gazetesi 2 Yaşında

Evet değerli okurlar; Ankara'da yayınlanan Ağın Dergisi'nden başka demiştik ki bir de İstanbul'da "Ağın Haber" isimli bir gazete yayınlanmakta. Renkli, birinci hamur kâğıda basılan Ağın Haber'in sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Lokman Öztürk'tür. 2 yıldan fazla bir süredir gazeteyi büyük bir fedakârlıkla kendi matbaasında basmaya çalışıyor. Geçtiğimiz 20 Mayıs günü bu gazetenin 2. yaş kutlaması yapılmıştı. Bu kutlama, yayınlandığı yer olan İstanbul'daki Taksim Sahnesi'nde gerçekleştirildi. Bu geceye Esat Kabaklı ve Selahattin Alpay katıldılar. Ayrıca bu kutlama gecesinde Ağınlı ve Elazıglı çok sayıda iş adamı ve bürokrat da iştirak etti.

Evet, Ağın Haber 2 yıl önce yayın hayatına başladı ve bu gazete ilk gündün beri değerli insanlarla yola çıktı. Bunlardan biri de Ağınlıların yakından tanıdığı Şerif Aydemir isminde bir yazar arkadaşımızdır. Geçen yıl ilk kitabı olan "Ruhuma Saplanan Şehir" isimli hikâye kitabıyla kendini gösterdi. Benim eski bir dostum ve mahalle arkadaşım olan Aydemir, ta gençlik yıllarından beri matbuatla yakın ilişkisi olan biri. Bu gün Ağın Haber'de de önemli görevler ifa ediyor. Yılların tecrübesini Ağın Haber gazetesine aktararak bu gazetenin daha ilkeli ve daha iyi bir yayın çizgisi izlemesine yardımcı oluyor. Ayrıca bu gazetede çıkan sohbet yazılarıyla Ağın Haber'e ayrı bir renk katıyor... Yine bu gazetenin kültür ve sanat sayfasında Ahmet Samur Bey'in güzel şiirlerini okuyoruz. Bu değerli dostumuz aynı zamanda bu gazetenin Haber Müdürlüğü'nü de yürütmekte. Bu gazeteye emeği geçen diğer bir arkadaşımız ise, Faik Akkaya'dır. Mali İşler Danışmanlığının yanında Yayın Koordinatörlüğü'nü yürüten Akkaya, Rıfki Öztürk'le birlikte güzel bir ekip olarak bu gazeteye hizmet etmekte. Kısaca Ağın Haber, Ağın için büyük bir boşluğu dolduran ciddi ve önemli bir yayın organıdır.

Bu her iki yayın organımızı da kutlar, bunlara emek verenlere şükranlarımızı sunarız.

Gümüşçi gazetesi- 23.05.2007

AĞIN'A ÖZLEM

Aytekin AYDIN

Radyodan yayılan ezginin nağmeleri önce yüreğinde sonra kulaklarında çınliyordu. Ilgıt ılgıt esen bir yel, Harputlu Hulusi'nin yanık sesini odaya dolduruyordu.

“Yara benden yara benden

Deyin ki yara benden

Ne biter ne tükenir,

Ok senden yara benden...”

Derin bir nefes aldı. Eliyle gözlerini silerken, bir eliyle de lambayı söndürerek kendini gecenin karanlığına bıraktı. Çocukluğu ve ilk gençliği, doğduğu yer olan Anadolu'nun şirin ve küçük bir ilçesi Ağın'da geçmişti. Şartlar onu yaşından önce olgunlaştırmış, birçok işe girip çıkmış, en zor şartlarda bile ayakta kalmayı başarmıştı.

Hayat onu doğduğu topraklardan uzaklara, Türkiye'nin başşehrine getirmişti. Orada ekmeğini bulmuştu. Ama evi, sevdikleri, çocukları, dostları, hepsi Anadolu'da o küçük ilçede kalmıştı. İçinde buruk bir sevinç vardı. Sonunda düzenli bir işi olmuştu. Ama toprağından uzaktı.

Bu Ankara'ya ilk geliyordu. Büyük bir şaşkınlık ve korku yaşıyordu. Burası çok büyük ve kalabalıktı. Burada büyük ve çok katlı binalar ve o binalarda yaşayan asık suratlı, soğuk ve ürkek insanlar vardı. Korkmuştu. Doğduğu toprakları düşündü. Oradaki sıcak ve dost insanları hatırladı. Ölümüne yaşanan dostlukları ve arkadaşlıkları. Ama burası çok farklıydı. Ağın'da binalar bu kadar büyük değildi. Küçük toprak damlı ya da çinko çatılı küçük evlerde yaşarlardı. O küçük evlerde yüreği büyük insanlar yaşardı. Burada, büyük binada, küçücük insanlar yaşardı.

Bir gün bir arkadaşına dert yanarken şöyle demişti:

- Buralarda her şey boyalı, abartılı ve yapay. Buralar beni boğar usta, beni boğar...

- Ben dağların, ovaların, yaylaların çocuğuyum. Burada yaşayamam. Ben ezilmem, ben bükülmem, özüm neyse sözüm de odur.

Dürüsttü, yalındı, aklına geleni söyler, sözünü esirgemez ve hiçbir şeyden korkmazdı. Kendini bir cenderenin içinde görüyor; her gün biraz daha boğuluyordu. Şehrin kuralları onun özgürlüğünü de alıp götürmüştü. O artık sadece düşlerinde özgürlüğünü yaşıyordu. Sınırsız hayalleriyle. Gözlerini kapadı ve bir anda kendini doğduğu şehirde buldu. Anasının yaptığı mis kokulu sac ekmeğini, bulgur pilavına katık edip, toylarda üç ayak, hoynana, tamzarayı oynuyor, Pağnik sırtlarında göle karşı hoyratlar söylüyordu. Su kenarlarında taş sektirirken Hekâmatlardan, Kalmin'den, Karayazı'dan, Osmanbaşı'ndan atlıyor, oradan Hünü ovasına iniyordu.

Sıcacık düşleri ve hiç uyanmak istemiyordu. Ama bunlar sadece birer düştü.

Günler birbirini hızla kovalıyordu. Dağların çocuğu gitgide içine kapanıyordu. O ilk günlerdeki şakacı çocuk tavrı da kalmamıştı. Akşam olduğunda daha bir hüzünlenip, kabuğuna çekilirdi. Konuşmadan saatlerce dalar giderdi. Gözlerinde biriken birkaç damla yaş yüreğine akardı. Mutsuzdu, yalnızdı... Kafasına göre bir arkadaşı da yoktu.

Çevresindeki insanlar çıkarıcı ve bencildi. Oysa o Anadolu'nun insanı insan yapan eşsiz kültüründen gelmişti. Ekmeğini paylaşıyor, darda olana yardıma koşan, başkasının derdini kendi derdi bilen, onuru için çekinmeden yüreğini, canını ortaya koyan bir Anadolu genciydi.

Aradığı dünyayı bir türlü bulamamıştı. Aslında bu bir kültür çatışmasıydı. Bir yanda Anadolu'da yüzyıllar boyu süren Yunus'un, Pir Sultan'ın, Mevlana'nın, Hacı Bektaşî Veli'nin hümanist, insancıl, paylaşımcı, sevgi ve

barış dolu kültürüyle, öbür yanda büyük şehirlerdeki tüketim toplumunun kapitalist kültürü...

Acımasız, yok edici, içinde insani unsura yer olmayan, vahşi bir kültür.

Sevginin, paylaşımın olmadığı, doğanın katledildiği, insana dair tüm güzelliklerin yok edildiği, ayakta kalmak için her türlü ahlaksızlığın mübah sayıldığı, yoz ve dejenere bir yapı. Ve bunun kıyısında kalan saf ve dürüst bir Anadolu genci.

Artık dayanamıyordu. Her şey onu sıkıyordu. Düzenli bir işi ve cebinde parası vardı. Ama o Ağın'ı ve orada yaşadığı dünyayı özlemiyordu. Orada özgürdü, mutluymuştu. Sabahları mutlu uyanıyor, akşamları huzurlu uyuyordu. Oysa şimdi milyonluk şehirde, milyonların içinde tek başına yapayalnızdı.

Tanrı'dan bile yalnız. Bir sabah büyük şehir sisler içinde yeni bir güne girerken arkadaşları onun işe gelmediğini fark ettiler. Oysa o işe herkesten önce gelir, canla başla çalışır, herkesten sonra giderdi. Ama bugün gelmemişti. Aradılar, sordular ve öğrendiler.

O gitmişti, hiçbir şey söylemeden, arkasında hiçbir şey bırakmadan gitmişti. Dağlarına, ovalarına, doğduğu topraklara gitmişti. Özgürlüğünü seçmişti.

Hem de yüreğinin diyetini ödeyerek, her şeyden vazgeçerek.

Kimbilir şimdi belki Zambulbar kıyılarında yıkanıyor ya da bir toyda tamzara ya da üç ayak oynuyordu.

GÜLE GÜLE YIĞIT İNSAN, GÜLE GÜLE. Yolun ve bahtın açık olsun.

DUYURU

Değerli okurlarımız,

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin

2007 yılı abone bağıışı 25 YTL'dir.

2006 yılı abone bağıışlarını (25 YTL) hâlâ göndermemiş olan

okurlarımızın, 2007 yılı abone bağıışlarını da dahil ederek

toplam 50 YTL'yi, Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği'nin

101843 no.lu Posta Çeki hesabına

yatırmalarını önemle rica ederiz.

AĞIN KÖPRÜSÜ ÜZERİNE

Mehmet SELÇUK

Ne talihsizmişsin sen, ey güzel Ağın. Şu köprü üzerine neler yazılmadı, neler söylenmedi... Yazılanları ve söylenenleri Mısır'daki sağır sultan bile duydu; duydu ama, başta bu işin ihalesini yapan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı; Bakan dahil, Bakanlıktaki köprülerle ilgili bürokratlar duymadı. Daha doğrusu duymak istemedi!.. Köprünün maşallah dört ayağı dikildi...

Göstermelik duruyor. Acaba ne demeli, halk arasında bir söz vardır, "Sanki adama küfür ediyor." O dört ayağı gördükçe içim sızlıyor. Ne demek bu... Allah aşkına... Bu baraj gölünün inşaatının bitirilmesinden bugüne dolu dolu otuz yıl geçti. Keban Barajı köylerimizi, topraklarımızı, tarih ve kültürümüzü yok ettiği gibi yolumuzu, izimizi kapattı, her şeyimizi aldı götürdü. Otuz yıldan bu yana Cumhuriyet Hükümetleri kuruldu, arada 12 Eylül askeri darbesi yaşandı, çok siyasilere geldi geçti, Ağın'dan Ağınlıdan oy alan bir yığın milletvekilleri seçildi. Bir yığın sözler verildi, maalesef hiçbir söz yerini bulmadı ve gerçekleşmedi. Nasıl bir iş bu, anlamakta güçlük çekiyorum. Köprü için günümüze dek 9 milyon YTL harcadığını okumuştum.

Yıl 2001, yıl 2007... Aradan altı-yedi yıl geçmiş, yüklenici firmanın Ankara'nın Çubuk İlçesinde köprünün bağlantı imalatını yapan fabrikası var imiş. Bağlantıların imalatı burada tamamlandıktan sonra Ağın'a şantiye açılacaktı. "Ölme babam ölme ki, yaz gele de sen de göresin ben de..." Herhalde, ne dediğim anlaşılacaktır. Böyle gider ise bu köprünün inşaatı on beş yıl daha süreceğe benzer. Nasıl olsa bu konuda insanların sesi çıkmıyor. Ortaya inandırıcı bir eylem koyan kimsecikler yok. Yalnızca, Ankara Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği köprü ile ilgileniyor. Bunun dışında çoğu kişi duyarsız. Türkiye Devleti coğrafyasında Ağın diye bir yer varmış, yokmuş fark etmez!..

Buraya kadar sitem... Sitem etmek de işe ya-

ramaz. Bir şeyler yapmak gerekli. Acaba bu Yüklenici firma yaptığı imalatları Ağın'a getiremez mi? Kim biliyor o firmanın ne kadar imalat yaptığını, hangi Ağınlının bu işlerden haberi var acaba? Kimse kimseyi kandırmasın. Ödenek yok falan filan, niyet çok önemlidir. Bu işi bitirmek önemlidir. Ağın köprüsü yapılmış yapılmamış düşüncesinden hareket ederseniz, köprünün ESKİYEN AYAKLARINI yeniden yapmaya kalkışsınız.

Bazı işler vardır, insanlardaki AORT damarına benzer... İşte Ağın Karamağara Köprüsü de Ağın için AORT damarıdır. Ağın için olmazsa, olmazdır... Bu işi ihale eden Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve ihaleyi alan firmanın böyle bir hassasiyetinin olduğunu zannetmiyorum.

Bir hatırlatmada büyük fayda görüyorum. Ulusal Kurtuluş Savaşı kazanılıp Cumhuriyetin ilan edildiği 1923 yılında, nüfusumuzun % 90'ı yoksulluk sınırı altında yaşayan, örgütsüz on bir milyonluk bir ümmet toplumu idi. Ne yol ne iz, ne kamyon ne otomobil ne de köprüler var idi. Ama ne oldu. Her şey yoktan var edildi. Yoktan var etmek Allah'a mahsustur. Bugün 1923'lerin Türkiye'si yok, çok daha müreffeh, kendi çapında kalkınmış bir ülkenin olduğunu görürsünüz. Ulusal gelirin eşit dağıtılması, hizmetlerin ülkenin her yanına götürülmesi siyasal iktidarların en başta olan görevlerindedir. Esasen, hukuk devletinin de en başta gelen gereklerindedir.

Lafi fazla uzatmaya ve fazladan ahkâm kesmeye gerek yok. Bu ülkede yapılan ihaleler üzerinde konuşmaya da fazla gerek yok. Tüylene mişin hakkını korumanın devlet geleneği olduğunu biliyorum. Hukuk herkese lazımdır, hukuka inanmayanlar gün gelir kendi haklarını arayacakları bir merci ve makam bulamayabilirler.

Olumsuz olmayı ve olumsuz düşünceleri bir kenara bırakmak istiyorum. En güzel ve iyi günlerin Ağın'da yaşayanların olması için sağlık ve esenlikler diliyorum.

ŞARAP KÜLTÜRÜ

Akdenizlilerin sofralarından eksik etmedikleri şarap, bütün çağlar boyunca en çok içilen, en kibar ve yararlı içki olarak tarihe geçmiştir.

Türkiye, bağları göz önüne alındığında dünyada beşinci sırada yer almaktadır. Ancak, verimliliğin düşük olması ve şarapçılığın gelişmemiş olmasından dolayı dünyada büyük bir öneme sahip değildir.

Binlerce yıldır en değer gören içkilerden biridir şarap. Bütün çağlar boyunca en çok içilen, en kibar ve en yararlı içki olarak tarihe geçmiştir. Şarap, bugün de aynı durumunu korumakta ve özellikle batıda çok değer verilen içkilerden biridir. Akdenizlilerin sofralarından eksik etmedikleri, hatta öğlen ve akşam yemeklerinde bir kadehi geçmeyerek içtikleri biliniyor. Özel günlerde ve kutlamalarla da bugün dahi en çok tercih edilen içkilerden biridir.

En basit şekilde de şarap, taze üzümden elde edilen şıranın etil alkol ile fermantasyonu ile ortaya çıkan alkollü bir içecektir. Taze meyvelerden, örneğin; vişne, elma, armut gibi meyvelerden de şarap elde edilir. Onlara da yapıldıkları meyvenin ismin verilir.

Şarap, batıda özellikle de Fransa, İtalya ve İspanya gibi ülkelerin ekonomilerinde ve ülke tanıtımı adına çok önemli bir yere sahiptir. Hatta bu ülkelerde bağcılık, ekonominin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Rakamlarla ifade etmek gerekirse, üzümlerin yüzde 90'dan fazlası şaraba dönüştürülüp satılmaktadır. Türkiye ekonomisinde şarabın yeri ise, bu ülkelerde olduğu kadar önemli bir yer teşkil etmemektedir. Bağcılık konusunda çok büyük bir ilerleme olmasına karşın şarap, ülkemizde en çok tercih edilen içki değildir. Bu nedenle üzümlerin büyük bir bölümü şarap yapılarak değerlendirilmemektedir.

Şarap, M.Ö.3500 yıllarında ilk defa yapılmıştır. Bu tarihi, asmanın tarihi ile de ilişkilendirmek mümkündür. Yine eski zamanlarda Sümerlerde ve Mısırlılarda bira bir halk içkisi iken, şarap, kibar bir içki olarak soyluların içkisi olarak görülürmüş. Geçmişe dair en eski eserlerden biri olan Hammurabi'nin kitaplarında da şaraptan bahsedilmektedir.

Asma ve şarap kültürünün anavatanı hakkında ise tarihi bilgiler ışığında bazı teoriler bulunmaktadır. En geçerli olanı, Asya'dan Anadolu üzerinden Avrupa'ya yayıldığı yönündedir.

TÜRKİYE'DE ŞARAPÇILIK:

Türkiye, bağları göz önüne alındığında dünyada beşinci sırada yer almaktadır. Ancak, verimliliğin düşük olması ve şarapçılığın gelişmemiş olmasından dolayı dünyada büyük bir öneme sahip değildir.

Üretilen üzümlere bakıldığında da, bunların yüzde 40'ı taze olarak, yüzde 35'i kurutulmuş, yüzde 23'ü pekmez, pestil, şıra ve benzeri ürünler yapılarak tüketilmektedir. Geriye kalan yüzde 2'lik bölümü ile de şarap yapılmaktadır. Yüzdenin bu kadar düşük olması, Türkiye'de şaraba verilen önemi ve üretimi gözler önüne sermektedir. Bölge olarak baktığımızda, Trakya ve Orta Anadolu'da bu rakamlar biraz daha farklıdır. Buralarda üretilen üzümlerin yüzde 20-40'ı şarap yapılmaktadır.

Türkiye'de şarap üretilen bölgeler ve üzüm çeşitleri:

1- Trakya Bölgesi: Yapıncak, Papazkarası, Beylerce, Karasakız, Ada Karası, Kuntura, Gamay, Altıntaş, Vasilaki, Ufakkara, Semillon blanc, Claret, Pinot noir, Traminer, Furment, Silvaner, Sauvignon blanc.

2- Ege Bölgesi: Foça Karası, Çal Karası, Beylerce, Bornova misketi, Çekirdeksiz, Carignane, Grenache, Semillon, Colombard, Merlot, Chardonnay, Alicantebouchet, Muscadella, Furment, Harslevellü, Cabernet sauvignon.

3- Orta Anadolu Bölgesi: Kalecik Karası, Kalecik Beyazı, Emir, Dimrit, Narince, Hasandede Beyazı, Çubuk Karası, Papazkarası, Çatalkara, Ankara Siyahı.

4- Güney Anadolu Bölgesi: Dökülgen, Öküzgözü, Kabarcık, Akgemre, Horozkarası, Sergi Karası, Dımışkı, Şiffoni.

5- Doğu Anadolu Bölgesi: Bölgenin ve Türkiye'nin en kaliteli şarabını veren üzüm çeşitleri Öküzgözü ve Boğazkere'dir. Elazığ'da yetiştirilmektedir. Urfa ve Kahramanmaraş'ta ise, şaraplık üzüm çeşitleri taze olarak tüketilmektedir..

ŞARAPLIK YERLİ ÜZÜM ÇEŞİTLERİ:

Kaliteli beyaz şaraplık üzümler:

Emir: Niğde ve Nevşehir çevresinde yetiştirilmektedir.

Narince: Tokat ve çevresinde, özellikle de Kazo-

va ilçesinde yetiştirilmektedir. Hoş kokusu vardır. Şarapları hafif ve daha çok sofralı olarak değerlendirilmektedir.

Misket: İzmir'de Bayraklı ve Bornova'da eski yıllarda yetiştirilen çok kaliteli bir üzüm çeşididir. Yoğun aroması olan bir üzümdür.

Hasandede: Ankara'nın Hasandede ve Keskin ilçelerinde yetiştirilen, ancak son dönemde yoğun yapılaşma nedeniyle üretimi azalmış, kaliteli beyaz şaraplık üzüm çeşitlerinden biridir.

Kaliteli kırmızı şaraplık üzümler:

Kalecik Karası: Ankara'nın Keskin ilçesinde yetiştiriliyor. Son dönemde Ankara'nın doğu bölgesinde ve Nevşehir'in Ürgüp ilçesi çevresinde de yetiştirilmeye başlandı. Kalecik Karasının rengi koyu kırmızı-siyah, kabukları kalın ve eti suludur.

Öküzgözü-Boğazkere: Bu iki çeşidi yan yana ele almamızın nedeni, her ikisinin karışımıyla şaraplar elde edilmesindedir. Bu üzümler Elazığ'da yetiştiriliyor. Öküzgözü şarapları çok güzel kırmızı renklidir. Tadı dolgun ve kendine özel bir kokusu vardır. Sofralık olarak da tüketilmektedir. Boğazkere ise, tek başına şarap üretiminde yaygın olarak kullanılmaz. Şarapları çok buruk, kaba ve ağır olur. Bu nedenle Öküzgözü ile birlikte değerlendirilir.

Papazkarası: Kırklareli'de yetiştirilmektedir. Çok iyi bir kırmızı şaraplık üzüm çeşididir. Sofralık olarak da tüketilmektedir.

Çal Karası: Denizli ve Çal çevresinde yetiştirilmektedir. Son yıllarda yaşanan dejenerasyonla birlikte renginin açık olması, kırmızı şaraplık olarak değerlendirilmesini önler.

ŞARAP TADIMI

Şarap tadımı ciddi bir iştir. İyi bir konsantrasyon ve tecrübe gerektirir. Şarap, çok çeşidi ve farklı yapım teknikleri olması dolayısıyla deneyim ve ayrı bir uzmanlık ister.

Genel olarak şarap tadım esasları şöyle sıralayabiliriz:

- 1- Koku değerlendirmesi
- 2- Renk değerlendirmesi
- 3- Tat değerlendirmesi
- 4- Şarabın servisi

HANGİ ŞARAP HANGİ KADEHTE İÇİLMELİ?

Köpüklü şarap kadehi: Bu kadehlerin bardak ve ayak kısmı uzundur. Kadehin şarap konulan kısmı,

içinden gaz taneciklerinin seyrini uzatmak amacıyla mümkün olduğunca dar ve uzun yapılıdır. Ayak kısmının uzun olmasının nedeni ise, kadehin şaraplı bölümünden tutularak ısınmasını engellemesidir. Çünkü köpüklü şarap oldukça soğuk içilir.

Beyaz şarap kadehi: Kadehin şarap konan kısmının hacmi az, ayak uzunluğu kırmızı şarap bardağına göre daha uzundur. Bunun nedeni de, içerken şarabın ısınmasını önlemektir.

Kırmızı şarap kadehi: Kadeh, ağzına doğru daha geniş ve ayak kısmı kısadır. Bunun nedeni, bardağın elimizden aldığı ısıyla şarabın aromasının daha iyi algılanmasını sağlamaktır.

ŞARABIN YARARLARI:

- Önemli antioksidanlardan biridir.
- Serbest radikallerin zararlarını engeller.
- Kan dolaşımını hızlandırır.
- Kandaki kötü kolesterolü azaltır. Bu demektir ki, iyi kolesterolü de yükseltiyor.
- Koroner kalp hastalıklarına yakalanma riskini azaltır.
- Tümör oluşumunu engeller.
- Kolesterolün okside olup damar çeperine yapışarak damar sertliği yapmasına engel olur.
- Kansere karşı vücudunu korur.
- Bağışıklık sistemini kuvvetlendiriyor

ŞARAPSEVERLER DAHA UZUN ÖMÜRLÜ OLUYOR:

Kopenhag Üniversitesi Koruyucu Tıp Enstitüsü'nün, 1995 yılında yayımlandığı bir çalışmada, yaşları 30-70 arasında değişen 6051 erkek ve 7234 kadın, 12 yıl boyunca gözlenmiş ve bu çalışma sonucunda, düzenli ve çok olmamak kaydıyla (her gün bir kadeh) şarap içenlerin daha uzun ömürlü olduğu ortaya çıkmıştır. Nedeni ise, şarabın; kalp ve dolaşım sistemi hastalıkları başta olmak üzere birçok hastalığa karşı daha dayanıklı olmayı sağlamasıdır. Kanın akışkanlığını artırarak, kalp krizi riskini azaltmaktadır.

Şarap, sadece kalp ve dolaşım sistemi hastalıklarına karşı değil, diğer hastalıklara karşı da koruyucudur. Örneğin, bağışıklık sistemini kuvvetlendirmekte ve antioksidan maddeler sayesinde kanser hastalıklarına karşı da korunmamızı sağlamaktadır.

Sonuç olarak; "Az içildiğinde şarap ilaç gibidir. Yaşlıları gençleştirir, hastaları iyileştirir."

YAZARLARIMIZI TANIYALIM

Nuri Onat

1912 yılında Ağın'da doğdu. Küçük yaşta babasını yitirdi ve 1923'de Elazığ Yetim Mektebi'ne girdi. Sonra Sivas Öğretmen Okulu'nu bitirdi.

Öğretmen olduktan sonra Erzincan'a atandı. Askerlik dönüşi yine aynı yere döndü ve 1938 depreminde 18 saat yıkıntı altında kaldı. 1939-51 yılları arasında Ağın İlkokulu'nda görev yaptı ve yöre çocuklarının eğitim/öğretiminde özveriyle çalıştı. Demokrat Parti'nin iş başına gelmesiyle birlikte önce Baskil'e, oradan da Bakırmadeni'ne sürüldü. 1955'de öğretmenlikten ayrılarak Milli Eğitim Bakanlığı'na geçti ve 1971'de Beslenme Şubesi müdür yardımcılığı'ndan emekli oldu.

Ağın Fikir ve Sanat Dergisi ile Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin yazı kurulu'nda uzun yıllar görev yaptı ve değişik konularda yazdığı yazılarla derginin en üretken yazarları arasında yerini aldı. Emekliliğinde İstanbul'a yerleşti ve yazın dünyasından hiçbir zaman kopmadı. Fransızca'dan çeviriler ve Osmanlıca'dan bugünkü dile uyarlamalar yaptı. Türk Dil Kurumu üyesi olan, yazılarında Atatürk ilke ve devrimlerinin yılmaz bir savunuculuğunu üstlenen Onat'ın, Uğurlu Tatil (1976), Gazi Mustafa Kemal'in Sonbahar Gezileri (1984) kitapları ile Abdullah Lütfi Bey (Ağın Dergisi'nde yayınlandı) adlı eserleri bulunuyor.

Ağın-Kuzgeçe Mahallesi'nden rahmetli Hatice- Kapısızgil'in rahmetli Mehmet Onat'ın oğlu olan Nuri Onat, 1996 yılında bir kalp krizi sonucunda İstanbul'da yaşamını yitirdi. Eşi Münevver Onat, halen İstanbul'da yaşamını sürdürmektedir.

Ahmet Samur

1945 yılında Ağın'da doğdu. Ağın ilk ve ortaokulu ile Ortaköy İlk Öğretmen Okulu'nu bitirdi. Daha sonra, Anadolu Üniversitesi Önlisans bölümünden mezun oldu.

İstanbul-Küçükköy Cemal Gürsel ve Bakırköy 50.Yıl Ahmet Merter İlkokulu'nda görev yaptıktan sonra, 1992'de emekliye ayrıldı.

İstanbul'da oturmakta olan Samur, Ağın ve Eğin yöresinin halk oyunları üzerinde incelemeler yapmakta ve oluşturduğu folklor grupları ile genç kuşaklara bölgesel oyunları öğretebilmek için çaba harcamaktadır.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin soluklu yazarları arasında yer alan ve muhabirlik görevini üstlenen Samur, Ağın Haber gazetesinin haber müdürlüğü görevini de yürütmekte ve 'Gönül Pencere' adlı bir şiir kitabı bulunmaktadır.

Ağın-Aliuşağı Mahallesi'nden rahmetli Zeynep-rahmetli Değirmenci Yaşar'ın oğlu olan Ahmet Samur, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Altan İter

1946 yılında Ağın'da doğdu. Ankara Turgut Reis İlkokulu, Yıldırım Beyazıt Lisesi, Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'nu bitirdi.

1967 yılında TED Ankara Koleji Vakfı'nda çalışma hayatına başladı. 1973'de TCDD Genel Müdürlüğü'ne geçti ve çeşitli daire başkanlıklarında çalıştıktan sonra, 2005 yılında

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği biriminden şube müdürü unvanıyla emekliye ayrıldı. Buradaki çalışmaları sırasında; Demiryolu, Demiryolcu, Tren Magazin, Rail Life vb. dergilerde yazı kurulu üyeliği ve yazı işleri müdürlüğü yaptı.

Ankara- Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği yönetim kurulunda genel sekreterlik dahil uzun yıllar görev aldı, ayrıca Ağın Düşün ve Sanat Dergisi yazı kurulu'nda sorumluluk üstlendi. Halen, Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin sorumlu yazı işleri müdürlüğü görevini yürütmektedir.

Ağın- Tataragaşı Mahallesi'nden rahmetli Ümmügül-süm-Damatgil'in rahmetli Burhan İter'in oğlu olan Altan İter, evli ve 3 çocuk babasıdır.

Mutahhar Aksarı

1955 yılında İzmir/Ödemiş'te doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü İngilizce bölümünden İngilizce öğretmenliği mezun oldu. Eskişehir AÜ Açıköğretim Fakültesi'nde lisans tamamladı.

1978'de Malatya/Şehit Kemal Özalper Endüstri Meslek ve Teknik Lisesi'nde öğretmenliğe başladı ve değişik yörelerde görev yaptı. Halen Ankara/Batıkent Lisesi'nde öğretmen olarak görevini sürdürmektedir.

Öğretmenliğinin yanı sıra pek çok sivil toplum örgütünde görev aldı. Eğit-Der/abece Dergisi, Eğitim-Sen/Eğitim ve Yaşam Dergisi yazı kurulu üyesi, Eğitim-Sen/Eğitim Bilim Toplum 3 Aylık hakemli dergi editörü ve Köy Enstitüleri Çağdaş Eğitim Vakfı bülteni yazı işleri müdürüdür.

Çeşitli gazete, dergi ve bültenlerde; eğitim ve eğitim sorunlarına ilişkin inceleme ve araştırma yazıları, kitap tanıtıları, yazar ve ressamlarla yaptığı söyleşileri, güncel eleştiri düzyazı ve denemeleri, gezi yazıları, İngilizce'den çevirileri yayınlamıştır.

Mutahhar Aksarı evli olup, 2 çocuk babasıdır.

Yaşar Öztürk

1962 yılında Diyarbakır'da doğdu. Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ni bitirdi.

Cumhuriyet gazetesi muhabiri olarak çalıştı. Kardeşi Ümit Öztürk ile birlikte Türkçe/İngilizce Arkadaş gazetesini yayımladı. Arkadaş Çevre Grubu ve Greenscreen örgütlerini kurarak çevre hareketine katıldı.

Halen, Başkent Üniversitesi'nin yayın organı olan Bütün Dünya dergisinin yayın danışmanlığını yürütmekte ve Silifke'de baba mesleği olan kitapçılığı sürdürmektedir.

Samir Karahan Genç

1964 yılında Tunceli-Hozat'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Malatya Hasan Varol okulunda, lise öğrenimini ise Elazığ Atatürk Lisesi'nde bitirdi.

1982 yılında Elazığ Adliyesinde zabıt kâtipi olarak görevine başladı. 1992'de Ankara'ya atanarak Ankara Adliyesinde, 1995 yılında da Yargıtay Birinci Başkanlığında görevini sürdürdü. 2006'da yılında emekli oldu.

Ağın-Kaşpınar (Pağnik) Köyü'nden, Zeliha ve Mehmet Karahan'ın 3 çocuğundan en küçük kızdır. Salih Genç ile evli olup, Ankara'da yaşamını sürdürmektedir.

FIKRALAR

Mehmet ORHAN

Yiğit İseler İçeri Girsinler

1940'lı yıllarda Hozakpur'da bir evde yangın çıktı. Alevler kısa sürede tüm evi sardı. Köy halkı, birlik halinde yangın yerine koştu. Canla-başla söndürmeye çalıştı.

O sırada, köyün imamı İsmail Hoca da geldi ve cebinden çıkardığı bir kâğıda Arap harfleriyle bir şeyler yazıp alevlerin arasına fırlatıp attı:

- Melekler yangının çevresinde dolaşır, yayılmasını önlermiş, dedi. Hocanın bu sözleri üzerine Şakir Oğuz:

- Yangının çevresinde biz de dolaşıyoruz, yiğit-seler içine girip söndürsünler, dedi.

Bu yangında ev tamamen yandı.

Gece Keyfi

Hozakpurlu İsmail Emi (Sağır İsmail) ile Adik Emi'nin (Kel Adik) evleri yan yana, duvarları bitişik. Birinde tıkırtı olsa, diğerinde duyuluyor.

Kel Adik, şaka yapmaktan zevk alan bir kişi. Yetmişini geçtiği halde komşu kadınlara takılır, onlarla söyleşerek şakalaşır.

Bir gün Sağır İsmail'in karısı, Ayşe Bacı'ya diyor ki:

- Biz haftada birkaç kere, benim kaşık düşmanımla keyf edip, sabah yıkıyoruz. Eğer istiyorsan, bu gece biz keyfe başlarken duvarı tıkırtıdatayım, siz de keyfinize başlayın.

O gece Adik Emi duvardan işareti veriyor. Tıkırtıyı duyan Ayşe Bacı da kocası İsmail Emi'yi zorluyor:

- Haydi gişi, Adikler başladılar.

Böylece birkaç gece Adik peşpeşe sinyal veriyor, Ayşe Bacı da eşini sıkıştırıyor.

Sağır İsmail'in gücü de, sabrı da tükeniyor. Bir sabah erkenden Kel Adik'in kapısına dayanıyor:

- Ulan Adik, diyor, sen kendi evinde ne halt ediyorsan istediğin kadar et, ama bizi rahat bırak.

Kimseye Bir şey söyleme!

Ağın'ın Eğin'e bağlı olduğu yıllarda, mal müdürüyle, davar vergisi, sayım kurulu üyeleri Şenpınar'a gelirler.

Sabah, mal müdürü banyo yapmak ister. Kortikoğlu, suyu ısıtır, çarka taşır ve orada bekler. Müdür çıkmasını isteyince de:

- Töremiz gereği konuğun sırtını sıvazlarız, diye diretir.

Müdürün başını, gözünü sabun köpüğüne boğup yıkarken, muzipliği tutar, adamın yanını yöresini mıncıklar. Şaşkına dönen müdür, çılgınlarla çarktan fırlar, giyinir, kimseyle helalleşmeden, kurulum üyelerini de alıp, Eğin'e döner.

Aylardan sonra Kortikoğlu Eğin'e gider. "Gelmişken mal müdürünü de göreyim" diye kapısını çalar, kabul olunmaz. Ama Kortikoğlu içeriye girmiş olur. Der ki:

- Beni kovuyorsunuz, peki dışarı çıkınca "Niye kovuldun?" diye sorarlarsa, ben ne diyeceğim onlara? Müdür:

- Gel ulan gel! Gel de bari kimseye bir şey söyleme, diyerek onu koltuğa oturtur.

On Yedi Kez Hacı

Mehmet Nuri Gençosman, çalışma arkadaşlarından birinin cenazesinde bulunmak için Hacıbayram Camisi'ne gidiyor. Orada bir tanıdıkla karşılaşılıyor. Tanıdık kişinin de apartman komşusu ölmüş, o nedenle camiye, onu son yolculuğuna uğurlamaya gelmiş.

Ayaküstü konuşuyorlar. Tanıdık kişi Gençosman'a; ölen kişinin dört dörtlük Müslüman olduğundan, harama el sürmediğinden, helal kazançtan yana olduğundan, bu yüzden de, kısa sürede Allah'ın onu büyük servetle ödüllendirdiğinden söz ediyor ve sonunda; "Rahmetli tam 17 kez Hacca gitti" diyor.

Bunca övgünün ardından 17 kez Hac'cı dinleyen Gençosman patlar:

- Yahu! Sizin rahmetli de amma büyük kaçakçıymış ha!

Tanrı'nın Vurduğu Kul

Dr. Tevfik Özbey, bir yıl önce eşini yitirmişti. Ertesi yıl, tatil yapmak ve sakin bir ortamda avunmak, dinlenmek, eski dostlar arasına karışarak ferahlamak için Ağın'a geldi. Ama burada da önce yaz nezlesine yakalandı. Nezle henüz geçmemişti ki, bu kez de mide kanaması geçirdi.

O yaz, İbrahim Karaman doktora yolda rastladı ve "Geçmiş olsun" dedi.

Özbey, teşekkürle beraber ellerini havaya kaldırarak şöyle yakarıştı bulundu.

- Allahü Teala'da bu sıralar hep bize vuruyor, sonu hayırlı olur inşallah, dedi.

HABERLER

MAHALLE / KÖYÜ

Tatarbaşı Mah.
Yedibağ Köyü
A. Yabanlı Köyü
Saraycık Köyü
Akpınar Mah.
Bademli Köyü
Hacıyusuf Mah.
Kuzgeçe Mah.
Yenipayam Köyü
Akpınar Mah.
Akpınar Mah.
Şenpınar Mah.
Saraycık Köyü
Saraycık Köyü
Modanlı Köyü
Müd. Hüs. Ef. Mah.
Akpınar Mah.
Dibekli Köyü
Kuzgeçe Mah.
Şenpınar Mah.
Akpınar Mah.
Dibekli Köyü
Yedibağ Köyü
Kaşpınar Köyü
Akpınar Mah.
Akpınar Mah.
Beyelması Köyü
Altunayva Köyü
Saraycık Köyü
Müd. Hüs. Ef. Mah.
Bademli Köyü
Beyelması Köyü
A. Yabanlı Köyü
Saraycık Köyü

ÇOCUĞUN ADI SOYADI

Karya ALP
E. Sude ÖZCAN
Berkan UZUNOĞLU
O. Diyar ERTAŞ
Arda BALTACI
A. Emre KARATEPE
Hazar KOCA
Selen FIRAT
Arda Nuri KAYA
Mert Orhan DEMİR
Dilek Nisa DEMİR
M. Nur KARAOĞLU
Taha PERKTAŞ
Berat KÖROĞLU
Emre YAKAR
Mehmet AKTAŞ
Duru UZUNOĞLU
İpek YÜCE
T. Ali ERBAKAN
S. Salih USLU
F. Nisa ÖZDİL
Oğuzhan METİN
Sıla KARAKAŞ
Elif FIRAT
A. Emir FIRAT
E. Betül FIRAT
Kaya OĞUZ
Y. Emre AKTAŞ
Ahmet YALÇIN
M. Can NERKİZ
Sude EKE
Begüm KARATAŞ
Sudenur TOPALOĞLU
Arta TAŞKIN

DOĞUMLAR**BABA ADI**

U. Mehmet
Bahri
Engin
Mehmet
Necip
Hüseyin
Ahmet
Mehmet
İ. Gökhan
Bülent
Bülent
Mustafa
Bayram
Talip
Yıldırım
Tuna
E. Bircan
Ayhan
Fatih
Hasan
Ömer
Mustafa
Ali
Ömer
M. Uğur
Emrah
Sedat
Metem
Mehmet
Hüseyin
Hüsamettin
Sebatı
T. Murat
Caner

DOĞUM YERİ

ABD
Fatih
Eminönü
Ağın
Altındağ
Altındağ
Elazığ
Esenler
Kartal
Malatya
Malatya
Bornova
Konak
Bağcılar
Buca
Seyhan
Yenimahalle
Gaziosmanpaşa
Bolu
Fatih
Malatya
Şişli
Elazığ
Altındağ
Kartal
Kırkkale
Çankaya
Ümraniye
Bağcılar
Ağın
Çankaya
Malatya
Malatya
Seyhan

DOĞUM TARİHİ

18.11.2006
02.02.2007
14.02.2007
26.02.2007
27.02.2007
08.03.2007
08.03.2007
10.03.2007
11.03.2007
12.03.2007
12.03.2007
14.03.2007
16.03.2007
17.03.2007
21.03.2007
23.03.2007
26.03.2007
26.03.2007
28.03.2007
28.03.2007
28.03.2007
31.03.2007
02.04.2007
02.04.2007
05.04.2007
08.04.2007
11.04.2007
12.04.2007
12.04.2007
13.04.2007
15.04.2007
16.04.2007
20.04.2007
23.04.2007

Dünyaya yeni gelen yavrularımıza yaşam boyu sağlıklar dileriz.

MAHALLE / KÖYÜ

Öğrendik Köyü
Uzungil Mah.
Tatarbaşı Mah.
Samaçay Köyü
Müd. Hüs. Ef. Mah.
Öğrendik Köyü
Bademli Köyü
Modanlı Köyü
Kuzgeçe Mah.
Saraycık Köyü
Yedibağ Köyü
Pul Köyü
Bahadırlar Köyü
Demircank Köyü
Pul Köyü
Pul Köyü
Kaşpınar Köyü
Hacıyusuf Mah.
Pul Köyü
Hacıyusuf Mah.
Öğrendik Köyü
A. Yabanlı Köyü
Samaçay Köyü

ADI SOYADI

Demet KARADAYI
Halim Cüneyt ÖZKUL
Güzin ERCAN
Yasin YILMAZ
Tamer TOKMAK
Z. Yaşar EROL
İpek YALÇIN
Osman BİLDİRİR
H. Nazmi KAYA
Mustafa İKİNCİ
Fikret KÖKSAL
Ahmet KAYA
Fazlı KAPLAN
Ayşegül ASLAN
Nihan SEYHUN
Demet KILINÇ
Nurdan ALIŞ
H. Serkan OĞUZ
Aydın PARLAK
Aslı TIRMAŞ
Nizamettin KARADAYI
M. Turan TATLI
Türker PASİNLİ

EVLLENENLER**EVLENENİN ADI SOYADI**

Ahmet YAMAN
Ü. Gülsüm ÖDEVCI
Cüneyt SÖNMEZ
Ceyda AYDIN
Hülya KANBAROĞLU
Aysun BOZDOĞAN
Tolga ÖZTÜRK
Yasemin ÖZMENTAŞ
Merve DEMİRÇİN
Fergül KURBAN
Nuran PENBEGÜL
Fatma KIRIŞ
Handan KAPLAN
Dursun ALAYURT
Murat GÜNEY
Selim ÇİMEN
İ. Onur DOĞAN
Pınar OĞUZ
Fahriye KARAKUŞ
A. Emrah ŞENTÜRK
B. Burcu ATİK
Gülcihan ERDEM
Rahime TEMİZ

EVLENME YERİ

Konak
Yenimahalle
Bornova
Ereğli
Seyhan
Diyarbakır
Çankaya
Z. Burnu
Keçiören
Ağın
Üsküdar
Antalya
Etimesgut
Seyhan
Beşiktaş
Bağcılar
Bağcılar
Yenimahalle
Üsküdar
Keçiören
Diyarbakır
Konak
Konak

EVLENME TARİHİ

04.02.2007
24.02.2007
24.02.2007
02.03.2007
03.03.2007
09.03.2007
11.03.2007
11.03.2007
12.03.2007
13.03.2007
14.03.2007
16.03.2007
20.03.2007
23.03.2007
24.03.2007
25.03.2007
31.03.2007
06.04.2007
05.04.2007
07.04.2007
12.04.2007
14.04.2007
15.04.2007

EVLENENLER

MAHALLE / KÖYÜ	ADI SOYADI	EVLENENİN ADI SOYADI	EVLENME YERİ	EVLENME TARİHİ
Müd. Hüs. Ef. Mah.	Edip ÇAKAR	Hülya KAYA	Üsküdar	17.04.2007
A. Yabanlı Köyü	Kemal ÖKSÜZOĞLU	Selda IŞIKGÜN	Arapgir	18.04.2007
Modanlı Köyü	Erkan ASLAN	Selda EKİNCİ	Esenler	19.04.2007
Akpınar Mah.	Gönül KARADAĞ	Ergün KÜREKEN	Yumurtalık	20.04.2007
Beyelması Köyü	İsmail ÜNAL	Ayşe ÖZDEMİR	Aydın	20.04.2007
Yedibağ Köyü	Tuğba ÖZCAN	Nurettin DOĞRU	Maltepe	21.04.2007

Çiftleri kutlar, yaşam boyu mutluluklar dileriz.

ÖLÜMLER

MAHALLE / KÖYÜ	ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	ÖLÜM YERİ	ÖLÜM TARİHİ
Başpınar Mah.	Hasan SELÇUK	20.01.1981	Kocaeli	22.02.2007
Balcılar Mah.	Mustafa ÖZDEM	15.09.1932	Elazığ	27.02.2007
Modanlı Köyü	Şükriye ÖZCAN	10.08.1932	Modanlı	03.03.2007
Kuzgeçe Mah.	Pakize KAPUSUZ	01.07.1915	Ankara	04.03.2007
Müd. Hüs. Ef. Mah.	Peruze YANDIMATA	01.02.1919	Konak	05.03.2007
Şenpınar Mah.	Hatice KARAOĞLU	01.07.1925	Ceyhan	07.03.2007
Altunayva Köyü	Müşerref DOĞAN	25.12.1921	Ağın	10.03.2007
Saraycık Köyü	İhsan ŞAHİN	15.01.1937	Saraycık	10.03.2007
Balkayası Köyü	Fatma EKİCİ	13.09.1926	Balkayası	12.03.2007
Yedibağ köyü	S. Mehmet ULUŞAN	14.01.1994	Kocasinan	16.03.2007
Şenpınar Mah.	Süleyman AVLAR	15.10.1943	Altındağ	17.03.2007
Yenipayam Köyü	Ahmet AYTEKİN	20.08.1928	Yenipayam	20.03.2007
Samançay Köyü	Mehmet ULUSOY	05.02.1930	Malatya	26.03.2007
Pul Köyü	Hasan KARAKAŞ	12.04.1950	Balçova	31.03.2007
Altunayva Köyü	Ayşe GÜLTEKİN	01.07.1931	Fatih	01.04.2007
Uzungil Mah.	Hatice SAKALLI	12.04.1925	Ağın	06.04.2007
Modanlı Köyü	Necmiye ASLAN	29.03.2007	Elazığ	06.04.2007
Samançay Köyü	Utku YÜCEL	06.07.1966	Kadıköy	15.04.2007
Akpınar Mah.	Ömer Lütfi UZUNOĞLU	01.07.1930	Beyoğlu	17.04.2007
Hacıyusuf Mah.	Zeynep Behiye MODAN	14.02.1910	Yenimahalle	19.04.2007
Müd. Hüs. Ef. Mah.	Meftune AKKOYUN	20.02.1943	Ağın	24.04.2007

Ölenlere Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.